

ประโยชน์ หรือนำมาเป็นแนวทางที่จะทำในสิ่งที่คาดหวังไว้ในชีวิต โดยมีความตั้งใจและพยายามที่จะทำกิจกรรมนั้น ๆ จนบรรลุผลสำเร็จ ผลที่ตามมาก็คือ เกิดความภาคภูมิใจในความสามารถ ความมีคุณค่าของตนเอง และจะเป็นกำลังใจในการต่อสู้กับปัญหาอุปสรรคในอนาคตได้

สรุปผลกิจกรรมธรรมะกับเยาวชน

- กิจกรรมธรรมะกับเยาวชนจะเห็นได้ว่าเยาวชนเกิดความภาคภูมิใจในตนเองที่ได้ฝึกสมาธิ และมีจิตใจสดใสเข้า หลังจากได้รับฟังธรรมะ ทำให้เกิดความตระหนักรู้ในตน มีความรู้สึกว่าคุณค่า สามารถค้นหาตนเอง และเข้าใจจุดดีจุดด้อยของตนเอง มีความรู้สึกเห็นอกเห็นใจบุคคลอื่น
๑. มีการสำรวจตั้งใจรับฟังธรรมะที่พระอาจารย์แสดงธรรมทุกหัวข้อธรรมที่พระอาจารย์แสดง

ทักษะชีวิต สายสัมพันธ์พ่อแม่ บำบัดรักษาด้วยจิตวิญญาณ

กิจกรรมการพัฒนาคุณค่าตนเอง การอยู่ร่วมกันในสังคม สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับคนอื่น เป็นกิจกรรมที่ทำให้เยาวชน ได้มีโอกาสทำในสิ่งที่ดีและประสบผลสำเร็จจะเพิ่มให้คนเรามีกำลังใจที่จะทำอะไรดี ๆ ในชีวิตมากยิ่งขึ้น วิทยากรให้ความรู้ เจตคติ และทักษะในอันที่จะจัดการกับปัญหารอบ ๆ ตัวในสภาพสังคมปัจจุบัน เตรียมพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคต ไม่ว่าจะเป็นเรื่องสุขภาพ สิ่งแวดล้อม จริยธรรมปัญหาสังคม วิทยากรได้กล่าวให้ความรู้ในเรื่องครอบครัวที่เป็นสถาบันหลักของสังคมเป็นสถาบันที่ปลูกฝังลักษณะที่พึงประสงค์และกลมเกลียวเยาวชนให้เป็นไปในทิศทางใดก็ได้ ซึ่งปัญหาของเยาวชนส่วนใหญ่เกิดจาก

1. ครอบครัว เมื่อพ่อแม่ไม่เข้าใจธรรมชาติของลูก พ่อแม่ยึดตัวเองเป็นหลักพยายามทุกวิถีทางที่ให้ลูกเป็นอย่างที่ยากเป็น เมื่อไม่เป็นเช่นนั้นก็จะลงโทษทั้งทางกายและทางจิต ผลักไสไล่ส่ง เด็กจึงเป็นอย่างที่คุณแม่พูด

2. ตัวเด็กเอง อยู่ในวัยอยากรู้อยากลอง ถ้ามีคนเสนอสิ่งแปลกใหม่ก็จะทำตามโดยง่ายดาย ยิ่งเด็กที่มีความบกพร่องทางด้านจิตใจจะยิ่งรับเอาอย่างง่าย ๆ

3. เพื่อน กลุ่มเพื่อนมีพลังมากจากการที่ได้พบ เมื่อเพื่อนถูกรังแกเด็กก็จะเจ็บปวดยิ่งกว่าตัวเองถูกรังแก มีเรื่องศักดิ์ศรีเข้ามาเกี่ยวข้อง จนกระทั่งเป็นอาชญากรในวัยเด็กไป

เมื่อเด็กมีปัญหาดังกล่าวเขาจะกลายเป็นจำเลยทางสังคม คิดว่าสังคมไม่ยอมรับหนีสังคมเป็นศัตรูของสังคม ปัญหาดังกล่าวนับวันจะสลับซับซ้อนมากขึ้น เพราะสังคมเปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว คนที่สามารถจะแก้ไขปัญหานี้ต้องยอมรับสภาพความเป็นจริง และเข้าใจ ความต้องการของเยาวชน จริงใจในการทำงาน ถ้าเยาวชนไว้วางใจใครแล้ว เขาพร้อมที่จะปฏิบัติตามอย่างง่าย ขณะที่เราบางคนที่มีศรัทธากล้าอุทิศตนที่จะช่วยเหลือเขาเหล่านั้น ถ้าสังคมให้โอกาสเขา เขาก็พร้อมที่จะ

เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม โรคของเขาไม่สามารถที่จะรับการเยียวยารักษาตามโรงพยาบาลต่างๆไป
ได้ เขาไม่ได้ป่วยกายแต่เขาป่วยที่ใจ คือ “เป็นโรคทางวิญญาณ” จำต้องบำบัดรักษาด้วยจิตวิญญาณ
เท่านั้น เมื่อปัญหาเริ่มต้นที่ครอบครัว ครอบครัวจึงต้องมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาด้วย

วิทยากรได้ให้เยาวชนและผู้ปกครองได้พูดคุยกันด้วยการให้ทั้ง 2 ฝ่ายได้พูดคุยกันถึงข้อเสีย
ที่แต่ละฝ่ายได้กระทำต่อกันไว้ ทำให้ทั้งผู้ปกครอง เยาวชนได้รับทราบปัญหา และนำเอาไปแก้ไข
ปัญหาได้ถูกต้อง เยาวชนได้ขอขมาผู้ปกครอง หลังจากการอบรมขอให้แต่ละครอบครัวมีการ
กำหนดกฎเกณฑ์ หรือข้อตกลงในการปฏิบัติร่วมกันที่เรียกว่ากฎของครอบครัว เช่น การเตือนควร
ใช้ปิยวาจา คือพูดจากใจจริง ไม่โกหก กล้ายอมรับความจริง คำพูดต้องประกอบด้วยความเมตตา
ให้โอกาสลูกตัดสินใจเลือกปฏิบัติเองบ้าง

ผลการจัดค่ายเด็กเยาวชน

1. เยาวชนได้รับความรู้ มีพัฒนาการ ได้รู้จักกันมากขึ้น และมีการพูดคุยกันมากขึ้น
2. หลังจากการอบรมปัญหาความขัดแย้งระหว่างเยาวชนลดลง เริ่มร่วมกันทำกิจกรรม
มีการประชุม และเลือกตัวแทน ในการประสานระหว่างเยาวชนด้วยกัน
3. กลุ่มเยาวชนที่ร่วมกันทำงาน มีตัวแทนเยาวชนที่จะประสานงานเพื่อทำงานในชุมชน
เมื่อมีปัญหาในชุมชนเยาวชนในแต่ละคุ้มบ้านก็จะนำเอามาร่วมกันคิดปรึกษากับคณะที่มวิชัย
เพื่อหาทางแก้ปัญหาทำให้ที่มวิชัยรู้ปัญหา แก้ปัญหาได้อย่างรวดเร็ว
4. เยาวชนหลายคนที่ก่อนที่จะเข้าค่ายไม่ได้เรียนหนังสือหลังจากการจัดค่าย มีเยาวชนได้
สมัครเข้าเรียนที่สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานและมีพัฒนาการดีขึ้นทำให้เยาวชนหลายคนที่เห็นแล้ว
มีแรงบันดาลใจอยากจะเรียนเพื่ออนาคตเช่นกัน
5. เยาวชนได้เขียนโครงการ เสนอต่อ อบต. เพื่อของบประมาณมาพัฒนากลุ่มเยาวชนใน
ชุมชนของตน และได้มีแนวความคิดที่จะเสนอโครงการที่เกี่ยวกับสุขภาพ ต่อสำนักกองทุน
สนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) เพื่อสุขภาพของคนในชุมชนอีกด้วย ซึ่งจะเป็นการเปิด
โอกาสให้เยาวชนได้มีโอกาสในการแสดงความคิดในการบริหารงานระดับท้องถิ่น มีส่วนร่วมใน
การพัฒนาท้องถิ่น เป็นการฝึกทักษะในการทำงานที่มีประสิทธิภาพ สามารถเป็นผู้ใหญ่ที่มีศักยภาพ
ในอนาคตต่อไป
6. ผู้ปกครองที่ร่วมกิจกรรมได้มีความรู้ ตระหนักถึงสิทธิเด็ก รู้ปัญหาสาเหตุที่ทำให้เกิด
ปัญหากับเด็ก โดยทราบจากบุตรหลานของตนเองเป็นผู้บอกโดยผ่านทางกรร่วมกิจกรรมได้ทราบ
แนวทางการแก้ปัญหาเด็กได้อย่างตรงตามปัญหา

4.7 การเพิ่มศักยภาพและประสิทธิภาพการทำงานของชุมชนในการมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือ ปกป้อง กลุ่มครอบครัวและเยาวชน

จากการศึกษาพบว่าปัญหาเด็กและเยาวชนในบ้านดอนยุง จำนวน 284 คน มีปัญหาดังนี้

1. ปัญหาเด็กยากจนไม่มีทุนเรียนต่อ จำนวน 99 คน
2. ดิคาเสพติด 5 คน
3. ดิคาการพนัน/เกมส์ 14 คน
4. เจ็บป่วยเรื้อรัง 18 คน
5. ขาดสารอาหาร/ถูกทอดทิ้ง 25 คน
6. พิการ 8 คน
7. ขาดอุปกรณ์การเรียน 10 คน
8. ขอดทานเรื้อรัง 1 คน
9. ถูกทำร้ายร่างกาย 1 คน

พบว่ามีความเสี่ยงจากครอบครัว ซึ่งมีการหย่าร้างตกรงาน การถูกสังคมในชุมชนแบ่งแยกกลุ่มคนที่ค้อยกว่าออกจากสังคมของชุมชน

ส่วนผลการศึกษาถึงศักยภาพและประสิทธิภาพการทำงานของชุมชนในการมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือ ปกป้อง เด็กและเยาวชน จากการศึกษพบว่าการแก้ไขปัญหในอดีต คณะทำงานวิจัย ได้ช่วยเหลือเด็กคือ เมื่อเกิดปัญหากับเด็ก จะประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และส่งต่อให้เด็กได้เรียนในโรงเรียน และสถานสงเคราะห์ทั้งในจังหวัด และต่างจังหวัด เป็นการช่วยเหลือในเรื่องการสงเคราะห์ มากกว่าในเรื่องการปกป้อง กลุ่มครอบครัว และพัฒนาเด็ก ภายหลังจากการทำงานวิจัยทำให้ชุมชนเกิดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านพฤติกรรม การสร้างจิตสำนึก และทัศนคติของชาวบ้านที่ไม่ได้ร่วมทำงาน เกิดความเข้าใจการทำงานของทีมวิจัย สนับสนุนการทำงานร่วมกันสอดคล้องดูแลมีส่วนร่วมในการปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชนของชุมชน ส่งผลให้ทีมวิจัยเกิดความเข้มแข็ง มีความกระตือรือร้นที่จะทำงานในการช่วยเหลือเด็ก เกิดการพัฒนากระบวนการในการแก้ปัญหเด็ก จากแต่ก่อนเคยช่วยเหลือในรูปของการสงเคราะห์ แต่ทีมวิจัยค้นพบว่าการพัฒนาเด็กและเยาวชนเป็นสิ่งที่สำคัญกว่า จึงได้ร่วมกันพัฒนาเด็กและเยาวชน โดยให้เยาวชนได้มีส่วนร่วมในการทำงาน ร่วมรับฟัง และแสดงความคิดเห็น ทำให้ผู้ที่ถูกแก้ไขปัญหามามีส่วนร่วมและรับรู้สภาพที่แท้จริง

4.7.1 การพัฒนาศักยภาพของผู้นำ คณะทำงานเด็ก เยาวชน ของหมู่บ้านดอนยุง

การวิจัยในครั้งนี้ทำให้ชาวบ้านที่เข้าร่วมวิจัยเข้าใจ และได้เรียนรู้กระบวนการทำงานวิจัย และเห็นความสำคัญของงานวิจัย ทำให้เป็นคนกล้าแสดงออก และสามารถยกระดับตนเองให้อยู่ในระดับผู้นำชาวบ้าน และนำไปสู่การเป็นวิทยากรกระบวนการได้

โดยคณะกรรมการของศูนย์สร้างสรรค์ชุมชนได้มีโอกาเข้าไปทำงานเป็นคณะทำงานคุ้มครอง สวัสดิภาพเด็กและสตรี จังหวัดอุบลราชธานี เพื่อรองรับพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กมีผลบังคับใช้ในวันที่ 30 มีนาคม 2547 เป็นพระราชบัญญัติที่เป็นประโยชน์สูงสุดสำหรับเด็ก และคนทำงานด้านเด็ก ในพระราชบัญญัติได้กำหนดให้หน่วยงานองค์กรท้องถิ่น โดยเฉพาะองค์กรการบริหารส่วนตำบลสามารถเข้าไปแทรกแซง ดูแลช่วยเหลือเด็ก และครอบครัวให้อยู่ในสภาพที่มีมาตรฐานในการดำรงชีวิต ได้รับการดูแลให้มีพัฒนาการตามวัย สร้างหลักประกันความปลอดภัย

ให้เด็กที่อยู่ในภาวะเสี่ยงได้รับการช่วยเหลืออย่างเร่งด่วน ซึ่งการได้เข้าร่วมเป็นคณะทำงานจังหวัด เป็นการเพิ่มศักยภาพและประสิทธิภาพการทำงานของชุมชนในการมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือเด็ก และเยาวชนเป็นอย่างดี

4.7.2 การเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชนเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานด้านเด็ก เยาวชน

จากการทำงานวิจัยร่วมกันของคณะวิจัย ชาวบ้าน และเยาวชนที่เป็นอาสาสมัครที่มีจำนวน เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ตั้งแต่เริ่มทำงานวิจัยจนเสร็จสิ้นการวิจัย ทำให้คณะทำงานเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน ในชุมชนมีจำนวนเพิ่มขึ้น ทำให้เกิดการเรียนรู้การทำงานด้านนี้ รู้จักวิธีการทำงานที่จะต้องมีการ วางแผนการทำงานเป็นระยะ ๆ ทำให้ง่ายในการจัดสรรเวลาที่จะมาช่วยงานสาธารณะของ ชุมชนเป็นจุดที่ทำให้คนในชุมชนมีความเอื้ออาทร แบ่งปัน ดูแลซึ่งกันและกัน บางคนยอมเสียสละ เงินรายได้ที่เกิดจากการไปรับจ้างรายวันเพื่อมาทำงานให้กับส่วนรวมเพราะสำนึกและเห็น ความสำคัญของการทำงานเพื่อให้เกิดประโยชน์กับชุมชนของตน

4.7.3 การเพิ่มศักยภาพและประสิทธิภาพของเด็ก เยาวชนบ้านดอนยุง

ในการจัดค่ายเยาวชนสัมพันธ์ทำให้เกิดกลุ่มเยาวชนที่ร่วมกันทำงาน มีตัวแทนเยาวชนที่จะประสานงานเพื่อทำงานในชุมชน และเมื่อมีปัญหาในชุมชนเยาวชนในแต่ละคุ้มบ้านก็จะนำเอา ปัญหามาร่วมกันคิด และปรึกษากับคณะทีมวิจัยเพื่อหาทางแก้ปัญหา ทำให้ทีมวิจัยรู้ปัญหา และ แก้ปัญหาได้อย่างรวดเร็ว ในด้านการพัฒนามีเยาวชนหลายคนมาก่อนที่จะเข้าค่ายไม่ได้เรียนหนังสือ หลังจากการจัดค่าย มีเยาวชนได้สมัครเข้าเรียนที่สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน และมีพัฒนาการดีขึ้น และทำให้เยาวชนหลายคนที่เห็นแล้ว มีแรงบันดาลใจอยากจะเรียนเพื่ออนาคตเช่นกัน และที่สำคัญ เยาวชนเหล่านี้ยังได้เขียนโครงการ เสนอต่อ อบต. เพื่อของบประมาณมาพัฒนากลุ่มเยาวชน ในชุมชนของตน ได้มีแนวความคิดที่จะเสนอโครงการที่เกี่ยวกับสุขภาพ ต่อ สำนักกองทุน สนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) เพื่อสุขภาพของคนในชุมชนอีกด้วย ซึ่งจะเป็นการเปิด โอกาสให้เยาวชนได้มีโอกาสในการแสดงความคิดในการบริหารงานระดับท้องถิ่น และได้มี ส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น เป็นการฝึกทักษะในการทำงานที่มีประสิทธิภาพ สามารถเป็นผู้ใหญ่ ที่มีศักยภาพในอนาคตต่อไป

4.8 สรุปบทเรียนการแก้ปัญหาที่ผ่านมา

จากการทำงานในเรื่องของการมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือเด็กที่ผ่านมา สามารถสรุปบทเรียนได้ดังนี้

4.8.1 กระบวนการวิธีการทำงาน

การแก้ปัญหาที่ผ่านมาของศูนย์สร้างเสริมชุมชนบ้านคอนยูง ในปัจจุบันได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองเด็ก ผู้นำชุมชน อีกทั้งมีกลุ่มผู้สูงอายุในหมู่บ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงาน โดยเข้ามาเป็นกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ในศูนย์ คอยสอดส่องดูแลเด็กที่อยู่ในละแวกบ้านที่เสี่ยงต่อการเกิดปัญหา จากความหลากหลายของกลุ่มที่อพยพเข้ามาอยู่ในหมู่บ้านทำให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาค่อนข้างไม่ใช่เรื่องง่าย คนที่เข้าทำงานก็เป็นกลุ่มคนเดิม คือกลุ่มคนที่สนใจ เต็มใจเป็นห่วงเด็ก ๆ ในชุมชน ส่วนกลุ่มคนที่ไม่เข้าร่วมซึ่งได้แต่เฝ้าติดตามดูการทำงานของ คณะทำงานศูนย์ฯ ก็ยังขังใจอยู่ว่าจะมาร่วมหรือไม่ กลุ่มคนที่คอยจับผิดการทำงานของศูนย์ฯ ที่สำคัญคือผู้ปกครองเด็กไม่ให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหา บางคนถือว่าเด็กเป็นสมบัติของตนเอง จะทำอะไรก็ได้กับเด็กทำให้ละเมิดสิทธิเด็กโดยไม่รู้ตัว ที่สำคัญชาวบ้านที่มีฐานะยากจนมีรายได้น้อย รายได้ไม่แน่นอนหากวันใดไม่ไปทำงานด้วยเหตุผลใด ๆ ตาม หมายถึงการขาดรายได้ เงื่อนไขในการดำเนินชีวิตประจำวันของคนในชุมชนไม่เอื้อต่อการร่วมกันพูดคุยปัญหาของชุมชน เพราะต่างคนต่างทำมาหากินเพื่อให้ได้มาซึ่งปัจจัยที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต อีกทั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงไม่ให้ความสำคัญต่อปัญหาในเรื่องเด็กเท่าที่ควร จึงทำให้การแก้ปัญหาบางครั้งไม่ประสบผลสำเร็จ แต่ศูนย์ฯ ยังต้องทำงานในเรื่องการช่วยเหลือเด็กต่อไป เพื่อให้ปัญหาคิดกลดลง มิใช่ ให้หมดไป เพราะปัญหาทุกปัญหาก็เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา

4.8.2 ผลกระทบ

จากการเข้ามามีส่วนร่วมของคนในชุมชนในการปกป้องคุ้มครองเด็ก มีผลกระทบทั้งใน ด้านบวก และด้านลบ ดังนี้

ด้านบวก

1. ทำให้คณะวิจัยที่เป็นอาสาสมัครภายในแต่ละคุ้ม มีการตื่นตัว เกิดจิตสำนึก อยากให้ความช่วยเหลือ และปกป้องคุ้มครองเด็กตามสิทธิมากขึ้น
2. ทำให้เกิดการเฝ้าระวัง และคอยสอดส่องดูแลมากยิ่งขึ้นกว่าเดิม
3. ได้ให้คำปรึกษาและคำแนะนำ แก้ไขในปัญหาต่าง ๆ ได้รับการแก้ไขอย่างถูกต้อง
4. มีการรวมกลุ่มในลักษณะ ช่วยเหลือเกื้อกูลกันไม่ทอดทิ้งกัน ใช้ความสามัคคีแบบแนวราบเป็นหลัก จนทำให้เกิดขบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน

ด้านลบ

1. ผู้ปกครองยังไม่เข้าใจในขั้นตอนการช่วยเหลือเด็ก ทำให้การแก้ปัญหาบางครั้ง ไม่ประสบความสำเร็จ ดังนั้นการแก้ปัญหาบางปัญหาไม่ใช่แก้ปัญหาที่ตัวเด็ก แต่ต้องแก้ที่พฤติกรรม การเลี้ยงดูของผู้ปกครอง เช่น การส่งเด็กไปเรียนในโรงเรียนประจำที่อยู่ในเขตตัวจังหวัด ผู้ปกครองจะนำเด็กกลับบ้าน และเด็กไม่กลับไปเรียน เนื่องจากเด็กไม่เคยอยู่ในกฎ ระเบียบ วินัยของโรงเรียน ผู้ปกครองจึงเห็นว่าบุตรหลานของตนถูกบังคับ จากโรงเรียน จึงไม่ให้ไปเรียน และออกมาสร้างปัญหาให้กับชุมชน

2. เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นกับเด็ก จนถึงขนาดที่จำเป็นต้องส่งเด็กออกพื้นที่ ศูนย์ฯ จึงได้ปรึกษากับผู้ปกครอง เพื่อส่งเด็กไปเรียนในต่างจังหวัด ซึ่งทำให้คนในชุมชนมีความรู้สึกในทางลบกับคณะทำงาน ว่าเป็นการผลักดันเด็กให้ออกจากความอบอุ่นของครอบครัว

4.8.3 สิ่งที่ค้นพบ

สิ่งที่คณะทำงานวิจัยค้นพบในการทำงานวิจัยครั้งนี้ มีทั้งความภูมิใจ ปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน เพราะการช่วยเหลือเด็ก เป็นงานที่ละเอียดอ่อน สามารถแยกประเด็นได้ดังนี้

1. พฤติกรรม การเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครอง ซึ่งเป็นเรื่องของจิตสำนึกต่อลูกหลาน ถ้าหากไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครอง หน่วยงานองค์กรต่าง ๆ งานที่ดำเนินการช่วยเหลือเด็กก็จะไม่ประสบความสำเร็จ และอาจทำให้คนทำงานเกิดความท้อที่จะทำงาน

2. ชุมชนบางส่วนไม่เข้าใจในการทำงาน ของศูนย์ฯ และคิดว่าการทำงาน มีค่าตอบแทนในการช่วยเหลือเด็ก ที่สำคัญ คือตัวเด็กเอง เมื่อได้รับการช่วยเหลือเด็กบางคน จะยังรับกับสภาพความเป็นอยู่ที่เปลี่ยนไปจากความเป็นอยู่เดิม ๆ ยังไม่ได้ เมื่อส่งให้ไปเรียนในโรงเรียนประจำ ที่อยู่ในเขตจังหวัดอุบลฯ เด็กไม่สามารถปรับตัวเข้ากับกฎ ระเบียบของสถาบัน จึงหนีออกจากสถาบัน บางส่วนผู้ปกครองที่ใช้ประโยชน์จากเด็ก เช่น นำไปใช้แรงงาน ขอบทานก็จะมาขอรับเด็กกลับ ทำให้ศูนย์ฯ ต้องช่วยกันแก้ปัญหา พบว่าการที่เด็กไปเรียนต่างจังหวัด ที่มีระยะห่างไกลเป็นผลดีกับเด็กมากกว่า บทรียนจากเด็กประมาณ 10 คน ที่ส่งไปจะ ไม่มีใครหนีกลับผู้ปกครองไปรับกลับมาไม่ได้ ทำให้การช่วยเหลือเด็กได้ผลดีกับตัวเด็กเอง ในเรื่องของความรู้และอาชีพในภายภาคหน้า

3. ทำให้ผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมในการทำงาน หลายคนที่มีจิตสาธารณะ คือคิดถึงประโยชน์ส่วนร่วมเห็นแก่ตัวน้อย เสียสละ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีใจเมตตา กรุณา รักผู้อื่น มีความคิดกว้าง มีความตั้งใจจริง ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค มีมากขึ้นในชุมชน ทำให้การทำงานเกิดผลสัมฤทธิ์

4.8.4 งานวิจัยทำให้เกิดองค์ความรู้ในเรื่องการมีส่วนร่วมของชาวบ้าน

โครงการวิจัยการเพิ่มประสิทธิภาพการมีส่วนร่วมเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้หมู่บ้านดอนยางมีกลุ่มคนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาเด็ก โดยในอดีตเป็นงานที่ต่างคนต่างทำ และเมื่อมีโครงการวิจัย ชาวบ้านได้เข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม จัดกระบวนการการทำงานร่วมกัน ทำให้ทราบปัญหาเรื่องชีวิตความเป็นอยู่ ปากท้อง อาชีพการงาน ปัญหาต่าง ๆ ในชุมชน มากขึ้น ผู้ที่เคยต่อต้าน ไม่เห็นด้วย บางคนเริ่มเปลี่ยนแปลงความคิดจากอคติ ต่อคณะทำงาน เป็นไปในทางที่ดีขึ้น เริ่มเข้ามาพูดคุยกับคณะทำงานเกี่ยวกับเรื่องปัญหาเด็ก รวมทั้งเรื่องทั่วไปในหมู่บ้าน โดยในการทำงานที่ผ่านมาได้ช่วยเหลือเด็กหลายกรณี มีทั้งประสบผลสำเร็จ และยังจะต้องปรับปรุงแก้ไข วิธีการ กระบวนการ ขั้นตอนการทำงานอีกมากมาย ในการให้ความช่วยเหลือเด็ก ชาวบ้าน อาสาสมัครสิทธิเด็ก รวมทั้งหน่วยงาน องค์กรต่าง ๆ ได้ร่วมกันแก้ไขมาโดยตลอด แต่ปัญหายังคงอยู่ ซึ่งกระบวนการเรียนรู้ การวิจัยแบบมีส่วนร่วม ที่คณะทำงานกำลังศึกษาหารูปแบบ เป็นอีกหนทางหนึ่ง ที่จะช่วยแก้ปัญหาให้กับชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพได้อย่างยั่งยืน สามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เผยแพร่สู่สาธารณะชนได้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

จากการดำเนินกิจกรรมในโครงการวิจัย เรื่อง การเพิ่มประสิทธิภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการช่วยเหลือ ปกป้อง พัฒนาเด็กและเยาวชน บ้านดอนยุง ตำบลขามใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี เป็นการวิจัยอย่างมีส่วนร่วม ภายใต้กรอบแนวคิด การเพิ่มศักยภาพและประสิทธิภาพการทำงานของชุมชนในการมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือ ปกป้อง เด็กและเยาวชนได้อย่างไร โดยมีวัตถุประสงค์ คือ 1. เพื่อศึกษาปัญหาของเด็ก และเยาวชนในชุมชน 2. เพื่อศึกษาเรียนรู้กระบวนการการมีส่วนร่วมของชุมชนในการช่วยเหลือคุ้มครองป้องกันเด็กและเยาวชน 3. เพื่อศึกษาหารูปแบบ และวิธีการที่เหมาะสมที่ชุมชนจะมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือ คุ้มครอง ป้องกัน เด็กและเยาวชน 4. เพื่อเพิ่มศักยภาพและประสิทธิภาพการทำงานของชุมชนในการมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือ ปกป้อง คุ้มครองเด็กและเยาวชน ในการดำเนินกิจกรรมมีชาวบ้าน เยาวชน คณะทำงาน ร่วมกันดำเนินกิจกรรม โดยการเก็บรวบรวมข้อมูล การประชุม อบรม ศึกษาดูงาน จัดกิจกรรมหารูปแบบ รวมทั้งทดลองปฏิบัติของคณะวิจัย 26 คน เยาวชน และในหมู่บ้านดอนยุง สามารถสรุปรายละเอียดผลการวิจัย และข้อเสนอแนะได้ดังนี้

ปัญหาของเด็ก และเยาวชนในชุมชนบ้านดอนยุง

จากการศึกษาวิจัยพบว่าปัญหา และสาเหตุของปัญหาเด็กและเยาวชนในหมู่บ้านดอนยุงมีสาเหตุ ที่สำคัญคือครอบครัว มีรายได้น้อย ประชากรในชุมชนส่วนใหญ่ขาดที่ทำกิน เมื่อไม่มีที่ทำกิน จึงทำให้ต้องไปประกอบอาชีพรับจ้าง โดยได้ค่าแรงต่ำ ซึ่งทำให้รายได้ไม่พอใช้จ่ายในครัวเรือน ทำให้ฐานะยากจน อดอยาก แร้นแค้นหรือเกิดภาวะฝืดเคือง เมื่อประสบปัญหาเหล่านี้นาน ๆ ทำให้เกิดความเครียด เกิดเป็น โรคเจ็บป่วยเรื้อรัง บางคนแก้ปัญหาไม่ได้หันเข้าหายาเสพติด ทำให้เป็นตัวอย่างไม่ดีแก่เด็กและเยาวชน ทำให้เด็กและเยาวชนติดยาเสพติด ไม่อยากเรียนหนังสือออกจากโรงเรียนกลางคัน เร่ร่อน ขอดทาน ลักเล็กขโมยน้อย ทำให้เป็นปัญหาค่อชุมชนถึงขั้นก่ออาชญากรรม เด็กบางคนไม่ได้ รับประทานอาหารที่ถูกสุขลักษณะ และขาดสารอาหาร เนื่องจากขาดการดูแลเอาใจใส่จากผู้ปกครอง ปล่อยปละละเลย ไม่มีอาหาร เนื่องจากครอบครัวมีรายได้ไม่แน่นอนถ้าวิน โหน ไปรับจ้างได้ทำงานก็ได้เงิน วันไหนไม่ได้ทำงานก็ไม่ได้เงิน

กระบวนการการมีส่วนร่วมของชุมชนในการช่วยเหลือ ปกป้องเด็กและเยาวชน

จากการศึกษาวิจัยพบว่าคณะทำงานวิจัยรวมทั้งชาวบ้านได้เรียนรู้เทคนิค กระบวนการการทำงานอย่างมีส่วนร่วมของชุมชนในการช่วยเหลือคุ้มครอง ป้องกันเด็กและเยาวชนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยคณะทำงานวิจัยได้จัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น กิจกรรมระดมความคิดหาปัญหาสาเหตุ แนวทางแก้ไข ช่วยเหลือเด็ก และเก็บรวบรวมข้อมูลชุมชนเพื่อทราบ ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจ ข้อมูลจะนำเสนอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และหาแนวทางแก้ปัญหาาร่วมกัน ทำให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันในการแก้ปัญหาเด็กในชุมชน อีกทั้งทำให้สถานการณ์ในหมู่บ้านซึ่งแต่ก่อนไม่เคยมีการประชุมปรึกษาหารือกันไม่ว่าจะเป็นเรื่องความเป็นอยู่ หรือเรื่องของการศึกษา ความสนใจเพื่อนบ้าน แต่เมื่อเกิดการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ชุมชนเกิดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านพฤติกรรม การสร้างจิตสำนึก และทัศนคติของชาวบ้านที่ไม่ได้ร่วมทำงานเกิดความเข้าใจการทำงานของทีมวิจัย และสนับสนุนการทำงาน ร่วมกันสอดส่องดูแล และมีส่วนร่วมในการปกป้องคุ้มครองเด็ก และเยาวชนของชุมชน ส่งผลให้ทีมวิจัยเกิดความเข้มแข็ง มีความกระตือรือร้นที่จะทำงานในการช่วยเหลือเด็ก เกิดการพัฒนากระบวนการในการแก้ปัญหาเด็ก จากแต่ก่อนเคยช่วยเหลือในรูปของการสงเคราะห์ แต่ทีมวิจัยค้นพบว่าการพัฒนาเด็กและเยาวชน เป็นเรื่องที่สำคัญกว่า จึงได้ร่วมกันพัฒนาเด็กและเยาวชน โดยให้เยาวชนได้มีส่วนร่วมในการทำงาน ร่วมรับฟัง และแสดงความคิดเห็น ทำให้ผู้ที่ถูกแก้ไขปัญหามามีส่วนร่วมและรับรู้สภาพที่แท้จริง เป็นการแก้ปัญหาที่ถูกทาง จนเยาวชนเกิดความภาคภูมิใจที่ได้ทำในสิ่งที่ตนต้องการ ในระหว่างการทำงานวิจัย มีเด็กและเยาวชน รวมทั้งประชาชนมีความสนใจที่จะศึกษาต่อ ได้เกิดศูนย์การเรียนรู้ด้านการศึกษา ทำให้เยาวชนรู้จักสิทธิและหน้าที่ของตนเอง สังคมและส่วนร่วม ทั้ง ๆ ที่ก่อนหน้านี้จะทำการวิจัยได้มีศูนย์การเรียนรู้ แต่ไม่มีคนสนใจที่จะเรียน

รูปแบบ วิธีการที่เหมาะสมที่ชุมชนจะมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือ ปกป้อง เด็กและเยาวชน

จากการศึกษาวิจัยพบว่ารูปแบบและวิธีการที่เหมาะสมที่ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการช่วยเหลือ ปกป้อง เด็กและเยาวชน คือการให้เยาวชนได้มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ กิจกรรมค่ายเยาวชนสัมพันธ์ เป็นกิจกรรมที่ทีมวิจัยได้เรียนรู้ร่วมกันกับชาวบ้าน และเยาวชน ทีมวิจัยจึงได้กำหนดรูปแบบ วิธีการที่เหมาะสมที่ชุมชนจะมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือ ป้องกันเด็กและเยาวชนโดยได้จัดกิจกรรมค่ายเยาวชนสัมพันธ์เป็นการทดลองปฏิบัติการ ตามรูปแบบและแนวทางตามสภาพปัญหา โดยการจัดค่ายมีกลุ่มเป้าหมาย คือเด็กและเยาวชน ผู้ปกครอง มีหน่วยงานทั้งภาครัฐ และเอกชนเข้ามาร่วมเป็นวิทยากร ในการจัดกิจกรรมทำให้เยาวชนได้รับความรู้ มีพัฒนาการ ผลจากการจัดกิจกรรม ทำให้เยาวชนได้รู้จักกันมากขึ้น มีการพูดคุยกันมากขึ้น ปัญหาความขัดแย้งระหว่างเยาวชนลดลง เริ่มร่วมกันทำกิจกรรม มีการประชุม เลือกด่วนแทนในการ

ประสานระหว่างเยาวชนด้วยกัน ผู้ปกครองที่ร่วมกิจกรรมได้มีความรู้ ตระหนักถึงสิทธิเด็กแก้ปัญหาสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหากับเด็กโดยทราบจากบุตรหลานของตนเองเป็นผู้บอกโดยผ่านทาง การร่วมกิจกรรม ได้ทราบแนวทางในการแก้ปัญหาเด็กได้อย่างตรงตามปัญหา การให้เด็กและ เยาวชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน โดยให้โอกาสในการเสนอ แสดงความคิด ได้ทำ กิจกรรม คณะวิชัย และชาวบ้านเป็นผู้สนับสนุนทั้งด้านความคิด งบประมาณ ข้อเสนอแนะ ทำให้ เยาวชนเกิดความภาคภูมิใจ ผลงานที่ออกมาทำให้เยาวชนอยากที่จะทำงาน จากเยาวชนเพียง 5-6 คน ก็จะเพิ่มจำนวนขึ้นเรื่อย ๆ โดยการชักชวนเพื่อนเข้ามามีส่วนร่วม และจะทำให้การทำงานเกิด ประสิทธิภาพ ศักยภาพของคนก็จะเพิ่มขึ้นตามกำลังของคนที่เข้าร่วม ทำให้เกิดการพัฒนาย่าง ยิ่งขึ้น ในชุมชน และเป็นแบบอย่างให้กับเยาวชนในชุมชนอื่น ๆ ต่อไป

หลังจากการศึกษาคูงาน ในการไปศึกษาคูงานที่วัดบ้านโนนเมือง อำเภอขามสะแกแสง จังหวัดนครราชสีมา ทำให้ทีมวิชัย ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเกิดแรงจูงใจในการที่จะทำงาน เรื่องการช่วย เหลือ พัฒนาเด็กมากขึ้น เพราะทำให้ได้เห็น ได้รู้และเอาความรู้มาปรับใช้กับชุมชนของตนเอง เนื่องจากชุมชนบ้านคอนยูงมีความพร้อมของชุมชนและความดีของชุมชนก็มีอยู่แล้วแต่ยังไม่ได้ เชื่อมประสานกัน คือ มีกลุ่มคนที่ทำงานด้านเด็กที่เข้มแข็ง มีกลุ่มผู้สูงอายุที่ชาวบ้านเคารพนับถือ มี เจ้าอาวาสวัดที่ชาวบ้านเชื่อถือ เป็นพระนักพัฒนา ซึ่งถ้าหากกลุ่มคนเหล่านี้รวมกันทำงาน ปัญหา เรื่องเด็กในหมู่บ้านคอนยูงจะลดลง เพื่อเป็นหมู่บ้านตัวอย่างที่สามารถแก้ไขปัญหาลูกเด็กโดยการมี ส่วนร่วมของชุมชนอย่างมีรูปแบบ ทีมวิชัยพบว่าการใช้กิจกรรมในการเชื่อมโยงให้เยาวชน และ ชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมในวัด เป็นการเปิดโอกาสให้ได้มีความใกล้ชิดกับธรรมชาติซึ่ง ปัจจุบันเด็ก และเยาวชน มีพฤติกรรม ห่างบ้าน ไกลวัด ทำให้คนเกิดความคับแค้นใจใจ ไม่เคารพ บิดามารดา ถูกหลอกลอบในสังคมที่ไม่ดี บ้านเมืองจึงเป็นบ้านเมืองที่ไม่มีคุณภาพ เมื่อเยาวชนได้ เข้าวัดทำกิจกรรมเพื่อส่วนรวมจะทำให้มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ เป็นเยาวชนที่มี คุณภาพ เนื่องจาก ธรรมชาติสอนให้คนเป็นคนดี ช่วยเหลือคนอื่น สังคมที่คนอาศัยอยู่ก็จะเป็นสังคมที่มีคุณภาพเช่นเดียว กัน ประการสำคัญทำให้เยาวชนรู้จักกัน มีกลุ่มในการทำงาน สร้างความสัมพันธ์ ทำให้สถานการณ์ ในหมู่บ้านดีขึ้น

การประจักษ์ร่วมกับชาวบ้าน และเยาวชน ค้นพบว่าเด็ก เยาวชนซึ่งเป็นผู้ที่ถูกแก้ไขปัญหาก็ได้ เสนอกับทีมวิชัย ถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็กถูกแก้ไขที่ปลายเหตุมากกว่า ต้นเหตุ ปัญหาจริง ๆ แล้ว เด็กและเยาวชนด้วยกันจะรู้ปัญหาที่แท้จริง เพราะเมื่อมีปัญหาคนแรกที่ เยาวชนจะพูดคุย หรือปรึกษา คือเพื่อนในวัยเดียวกัน ดังนั้นถ้าจะแก้ปัญหาคงจะจัดกิจกรรมที่ทำ ให้เด็กและเยาวชนใน ชุมชนได้รู้จักกัน ร่วมกันแก้ปัญหของตนเอง โดยมีผู้ใหญ่เป็นผู้คอยให้ คำแนะนำ และเป็นพี่ปรึกษาอยู่ห่าง ๆ

การเพิ่มศักยภาพและประสิทธิภาพการทำงานของชุมชนในการมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือ ปกป้อง เด็กและเยาวชน

วัตถุประสงค์หลักของโครงการ คือการเพิ่มศักยภาพ และประสิทธิภาพของชุมชนในการมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือเด็ก และเยาวชน จากการศึกษาวิจัยพบว่า คณะวิจัยได้รับความร่วมมือจากชุมชนในการส่งเสริมเกื้อหนุนทำให้เกิดศักยภาพของชุมชนในการมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือปกป้อง กลุ่มครอบครัวและเยาวชนเป็นการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ การทำงานวิจัยทำให้ชาวบ้านได้เรียนรู้ รู้จักกระบวนการการทำงานวิจัยรู้จัก การวางแผน วิธีการทำงานวิจัย และการช่วยเหลือเด็ก ได้รับการพัฒนาในทิศทางที่ดีขึ้น มุ่งเน้น การปกป้อง กลุ่มครอบครัวมากขึ้น ปัญหาต่าง ๆ ลดน้อยลงหรือไม่ให้เกิดปัญหาเด็กในชุมชนต่อไป ซึ่งจะเป็นแนวทางให้ชุมชนอื่นที่มีปัญหาได้นำารูปแบบไปปฏิบัติต่อไปได้ด้วย ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจข้อมูลได้นำเสนอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และหาแนวทางแก้ปัญหาาร่วมกัน

ในการจัดค่ายเยาวชนสัมพันธ์ทำให้เกิดกลุ่มเยาวชนที่ร่วมกันทำงาน มีตัวแทนเยาวชนที่จะประสานงานเพื่อทำงานในชุมชน และเมื่อมีปัญหาในชุมชนเยาวชนในแต่ละหมู่บ้านก็จะนำเอาปัญหามาร่วมกันคิด และปรึกษากับคณะทีมวิจัยเพื่อหาทางแก้ปัญหา ทำให้ทีมวิจัยรู้ปัญหา และแก้ปัญหาได้อย่างรวดเร็ว ในด้านการพัฒนามีเยาวชนหลายคนมาก่อนที่จะเข้าค่ายไม่ได้เรียนหนังสือ หลังจากการจัดค่าย มีเยาวชนได้สมัครเข้าเรียนที่สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน และมีพัฒนาการดีขึ้น และทำให้เยาวชนหลายคนเห็นแล้ว มีแรงบันดาลใจอยากจะเรียนเพื่ออนาคตเช่นกัน และที่สำคัญเยาวชนเหล่านี้ยังได้เขียนโครงการ เสนอต่อ อบต. เพื่อของบประมาณมาพัฒนากลุ่มเยาวชนในชุมชนของตน ได้มีแนวความคิดที่จะเสนอโครงการเกี่ยวกับสุขภาพ ต่อ สำนักกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) เพื่อสุขภาพของคนในชุมชนอีกด้วย ซึ่งจะเป็นการเปิดโอกาสให้เยาวชนได้มีโอกาสในการแสดงความคิดเห็นในการบริหารงานระดับท้องถิ่น และได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น เป็นการฝึกทักษะในการทำงานที่มีประสิทธิภาพ สามารถเป็นผู้ใหญ่ที่มีศักยภาพในอนาคตต่อไป

ความคาดหวังต่อวัตถุประสงค์ในการวิจัย , การมีส่วนร่วมของชุมชน โดยภาพรวมแล้วพบว่า

1. งานวิจัยครั้งนี้ได้ข้อมูล ปัญหา สาเหตุ และแนวทางแก้ไขการละเมิดสิทธิเด็กและเยาวชนในอดีตที่ผ่านมา
2. คณะทำงานและอาสาสมัครมีความสนใจและเกิดความตระหนักร่วม ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของกลุ่มคนในชุมชนต่อการแก้ปัญหาซึ่งสามารถบ่งชี้ได้อย่างชัดเจนและมีความต่อเนื่อง เกิดกลไกในการจัดการในการแก้ปัญหา

3. เกิดการประสานความร่วมมือกับองค์กรภายนอก เช่นการช่วยเหลือเด็กด้อยโอกาสได้มีโอกาสได้ศึกษาต่อ การเพิ่มชื่อเด็กในทะเบียนราษฎร การจัดกิจกรรมต่างๆให้เด็กได้มีโอกาสได้รู้ได้เห็น และได้รับประสบการณ์ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตต่อไป

4. ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากประชาชนในชุมชนจะเห็นได้จากการคัดเลือกอาสาสมัครในโครงการมีผู้เข้าร่วมโครงการเกินกำหนด และเมื่อมีการประชุม เพื่อแก้ปัญหา สาเหตุ คณะทำงานและอาสาสมัครได้ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการค้นพบปัญหา สาเหตุ รวมทั้งแสดงแนวคิด แนวทางเพื่อหาทางแก้ปัญหาร่วมกันเป็นอย่างดี ในกิจกรรมการเก็บรวบรวมข้อมูล ทุกคนให้ร่วมมือกันเป็นอย่างดี มีความกระตือรือร้นและเต็มใจ ที่จะสำรวจข้อมูลเพื่อช่วยเหลือเด็กและเยาวชนในชุมชน

สถานที่ ช่วงเวลา ขอบประมาณในการจัดกิจกรรม

1. สถานที่ในการประชุมชี้แจงเปิดเวทีประชาคมและจัดการอบรมจะใช้ศาลาห้องสมุดของศูนย์สร้างสรรค์ชุมชนและศาลากลางบ้านซึ่งเป็นศูนย์รวมของชาวบ้านเหมาะสมอยู่แล้ว

2. ช่วงเวลาในการจัดกิจกรรมบางครั้งมีระยะเวลาห่างกันเกินไป เช่น ในการจัดเวทีนำเสนอข้อมูล ในระยะที่ 1 เนื่องจากเป็นช่วงระยะที่ชาวบ้านและอาสาสมัครส่วนใหญ่จะไปทำงานรับจ้างต่าง และที่สำคัญเกิดอุทกภัยในเขตจังหวัดอุบลราชธานีอย่างหนักมาก จึงทำให้หน่วยงานราชการต่าง ๆ ต้องออกไปตามพื้นที่เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย จึงทำให้การจัดเวทีนำเสนอข้อมูลให้หน่วยงานและชุมชนรับทราบ และได้เลื่อนการจัดกิจกรรมที่ 7 ไป ทำให้ช่วงของการทำกิจกรรมห่างกันเกินไป

3. ขอบประมาณในการทำกิจกรรมแต่ละครั้ง จะมีการเบิกจ่ายเงินตามกิจกรรม

กลุ่มคนที่เข้าร่วมกิจกรรม ทุกครั้งจะเป็นทีมวิจัย และผู้เข้าร่วม และคณะกรรมการศูนย์สร้างสรรค์ชุมชนบ้านคอนยูง ซึ่งจะประกอบด้วย ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล กลุ่มอาสาสมัครคุ้มครองสิทธิเด็ก กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เยาวชน กลุ่มคนชรา ในหมู่บ้าน ซึ่งแต่ละคนได้เล็งเห็นความสำคัญและประโยชน์ของโครงการเป็นอย่างดี

ขั้นตอนการดำเนินงานกิจกรรม

การเตรียมการ ทุกครั้งก่อนจะดำเนินงานกิจกรรมจะต้องมีการประชุมทีมวิจัยและแกนนำเพื่อทำความเข้าใจร่วมกันก่อน จึงไม่มีปัญหาในการทำกิจกรรม

การดำเนินงานกิจกรรม

ในการประชุมชาวบ้านส่วนใหญ่จะใช้เวลาตอนเย็นประมาณ 19.00 น. เป็นต้นไป เนื่องจากผู้เข้าร่วมกิจกรรมส่วนใหญ่ จะไปทำงานรับจ้างในเวลากลางวัน ถ้าจะประชุมในวัน เวลาราชการจะต้องนัดหมายไว้ก่อนล่วงหน้า จึงจะทำให้ดำเนินกิจกรรมมีผู้เข้าร่วมตามเป้าหมาย การดำเนินกิจกรรมส่วนใหญ่ที่ผ่านมาบรรลุดุวัตถุประสงค์ไม่มีปัญหา วิธีการเหมาะสมกับกิจกรรม การสรุปบทเรียนควรทำทุกครั้งหลังจากการทำกิจกรรมจะมีการนัดประชุมครั้งต่อไป และให้ผู้เข้าร่วมเตรียมข้อมูลที่จะประชุมครั้งต่อไปด้วย

เนื้อหา ความรู้

ในกิจกรรมที่ดำเนินในระบะที่ 1 เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทราบปัญหาเด็ก และในระหว่างดำเนินกิจกรรมทั้งประชุมคณะวิจัย และจัดเวทีชุมชน ผู้เข้าร่วมได้แสดงความคิดเห็นถึงการทำงานร่วมกัน ทำให้ชาวบ้านได้มีความรู้ เรื่อง "สิทธิเด็ก" สามารถสร้างจิตสำนึกร่วมกันในการช่วยเหลือเด็ก และได้รู้จักการทำงาน และรู้จักการวางแผนการทำงาน เกิดกลไกในการจัดการปัญหารู้จักวิธีการทำงานเป็นกลุ่มได้รู้ความเป็นอยู่ของชาวบ้านในชุมชน ประการสำคัญทำให้กล้าแสดงออกในด้านความคิดเห็นมากขึ้น

ปัญหาอุปสรรค วิธีการแก้ไข

ด้านกระบวนการ

1. การทำงานวิจัยในระบะที่ 1 มีการผิดพลาดในการเก็บข้อมูล ซึ่งไม่ได้ลงลึกถึงข้อมูล เนื่องจากการออกแบบ แบบสอบถามทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นตัวเลข และเป็นคำตอบสั้น ๆ ทำให้ล่าช้า ในระบะที่ 2 ได้มีพี่เลี้ยงเข้ามาช่วยแก้ปัญห ทำความเข้าใจจึงทำให้งานวิจัยสามารถขับเคลื่อนต่อไปได้ มีการประชุมเก็บข้อมูลวิเคราะห์เพิ่มเติม เพื่อศึกษาสภาพชุมชนศึกษาสภาพชุมชน ถึงความเป็นมาของกลุ่มคนที่เข้ามาอาศัยในชุมชน กลุ่มคนที่เป็นปัญหาของชุมชน ศึกษาปัญหาเด็กและเยาวชน โดยเรียบเรียง แยกประเด็นปัญหา สาเหตุ และวิเคราะห์ในแต่ละประเด็นปัญหา รวมทั้งศึกษาการเข้ามามีส่วนร่วมของกลุ่มคนที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหา และสรุปบทเรียนการแก้ปัญหาที่ผ่านมามีผลการทำงานอย่างไร มีข้อจำกัดอย่างไร

2. การทำงานรายงานในระบะที่ 1 ไม่มีการเก็บรวบรวมงานอย่างเป็นระบบ จึงทำให้การส่งรายงานล่าช้า ข้อมูลบางส่วนเกิดการสูญหาย จึงมีการประชุมเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลใหม่

ด้านบุคคล

1. ขาดพี่เลี้ยง (ที่ปรึกษา) ขบวนการ ขั้นตอน สับสน และไม่เข้าใจ การเก็บข้อมูลที่ผิดวิธี และไม่เข้าใจ ในระยะเริ่มแรกของโครงการวิจัย
2. เนื่องจากคณะทำงาน ผู้ร่วมวิจัยส่วนมากเป็นชาวบ้าน มีความรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะในการเขียนน้อย จึงทำให้การเขียน รวบรวมล่าช้า และเป็นภาระให้กับคนที่อ่านออกเขียนได้ ตลอดจนทางโครงการขาดที่ปรึกษาโครงการในระยะแรก จึงทำให้การจัดทำเอกสารรายงานล่าช้ามาก แต่ทางโครงการก็ได้ศึกษาเอกสารจากที่ทาง สกว. ส่งมาให้ ประกอบการเขียนและเรียบเรียงจัดทำเป็นรายงาน
3. ในระยะแรก ชาวบ้านยังไม่เข้าใจในกระบวนการทำงานวิจัย จึงไม่ได้รับความร่วมมือในเรื่องการให้ข้อมูล ชาวบ้านไม่ไว้วางใจในทีมวิจัย จึงไม่กล้าเปิดเผยข้อมูลที่เป็นจริง เมื่อมีการศึกษาเรียบเรียง แยกประเด็นปัญหา สาเหตุ และวิเคราะห์ในแต่ละประเด็นปัญหาเพิ่มเติมจึงได้ข้อมูลที่เป็นจริง ทำให้สามารถดำเนินงานวิจัยได้เป็นอย่างดี

ความสนใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรม / การมีส่วนร่วม

1. พบว่ากิจกรรมที่ชาวบ้านให้ความสนใจมากคือกิจกรรมการเก็บข้อมูลชุมชน ผู้ร่วมวิจัยจะมีความกระตือรือร้นในการเก็บข้อมูล และเกิดความภาคภูมิใจที่ได้ร่วมทำงานวิจัย และบางคนนำเอาความรู้ที่ได้รับไปเล่าให้กับผู้ที่ยังไม่ได้เข้าร่วมฟัง และเมื่อมีการทำกิจกรรมทุกครั้งจะมีขนมแฉะดี ๆ มากมาย เพื่อให้ทีมวิจัยนำไปปรับปรุงแก้ไข
2. การไปศึกษาดูงาน ซึ่งชุมชนมีโอกาสน้อยมากที่จะร่วมกันเป็นหมู่คณะไปศึกษาดูงานร่วมกัน
3. กิจกรรมการเข้าค่ายเป็นกิจกรรมที่ได้รับความร่วมมือจากทั้งเยาวชนและผู้ปกครองที่ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมเกินที่กำหนดเป้าหมาย

บรรยากาศในการดำเนินกิจกรรม

ทุกครั้งที่จัดกิจกรรมจะพบความกระตือรือร้น และความสามัคคีของคนในชุมชนที่เข้ามามีส่วนร่วม ช่วยเหลืองานของส่วนรวมดีมาก มีการแบ่งหน้าที่กันทำงานมีความรับผิดชอบ รวมทั้งพัฒนาการของชาวบ้าน ที่บางส่วนไม่ค่อยกล้าแสดงออก ได้มีโอกาสพูดแสดงความสามารถ

งานวิจัยทำให้เกิดอะไรบ้าง

1. ทีมวิจัยหลัก

1. ได้เรียนรู้และมีโอกาสได้ทำงานที่เป็นวิชาการผสมกันไปกับการปฏิบัติการ
2. ทำให้เกิดความภูมิใจ และคาดหวังว่างานวิจัยที่ทำจะไม่เป็นขยะทางวิชาการ สามารถนำไปให้ชุมชนอื่น ๆ ที่มีปัญหาเช่นเดียวกันนำไปปฏิบัติจริงได้เลย
3. ได้มีโอกาสค้นพบศักยภาพของชาวบ้านหลายคนที่มีความรู้ ความสามารถ ที่ในเรื่องการทำงานวิจัย
4. ได้รับการชี้แนะ แนะนำ ให้คำปรึกษาจากข้าราชการบ้านนาญ ซึ่งก่อนทำงานวิจัยกลุ่มข้าราชการจะไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควร แต่เมื่อได้รับทราบ และเห็นผลจากการทำงานวิจัย เนื่องจากคนในชุมชนเกิดการเปลี่ยนแปลง ทั้งเด็ก เยาวชน และชาวบ้านเป็นไปในทางที่ดีขึ้น

2. ชาวบ้านดอนยาง

1. มีพัฒนาการของการเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชนในการช่วยเหลือเด็ก จะเห็นได้จากก่อนทำงานวิจัย ทีมวิจัยมีจำนวน 16 คน เมื่อมีการประชุมได้มีชาวบ้านเข้ามาเป็นนักวิจัยร่วมอีก 10 คน รวมเป็น 26 คน และจากการไปศึกษาดูงานได้มีกลุ่มคนในหมู่บ้าน และหมู่บ้านใกล้เคียง ซึ่งเป็นทั้ง ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลของหมู่บ้านดงคำอ้อ และหมู่บ้านหัวดอน อีกทั้งพระภิกษุ สามเณร กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มแม่บ้าน ได้เข้ามามีส่วนร่วม รวมเป็น 60 คน และยังมีเยาวชนที่ทำให้เกิดงานวิจัยครั้งนี้ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของตนเองอีก 60 คน สรุปได้ว่างานวิจัยครั้งนี้มีผู้มีส่วนร่วมประมาณ 150 คน รวมทั้งเครือข่ายองค์กร ภาครัฐ เอกชน
2. ชาวบ้านสามารถประสานงานกับองค์กร เครือข่าย ทั้งองค์กรหน่วยงานภาครัฐ และเอกชนมีเครือข่ายประสานงาน โดยชาวบ้านมีความมั่นใจในการประสานงานด้วยตนเอง
3. มีความภาคภูมิใจ มีความกระตือรือร้นในการทำงานแต่ละกิจกรรม
4. มีความสามัคคีพร้อมเพรียงกันในการทำงานกิจกรรม
5. ได้มีโอกาสไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับปัญหาเด็ก สามารถนำเสนอผลงานวิจัย และกล้าแสดงออกความคิดเห็นมากขึ้น
6. มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องสิทธิเด็ก และได้เปลี่ยนแนวคิด มีโอกาสหันกลับมาวิเคราะห์ตัวเอง เกิดความตระหนักรู้ที่จะร่วมกันช่วยเหลือเด็กและเยาวชนในชุมชน เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาในชุมชน และสมาชิกในชุมชนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข เกิดความเข้มแข็งในชุมชน

3. เกิดเครือข่ายเด็กและเยาวชนในหมู่บ้าน

จากการให้เยาวชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการทำงานวิจัย ทำให้เยาวชนเกิดการเรียนรู้ กล้าแสดงความคิดเห็นในที่ประชุม การจัดค่ายเยาวชนเป็นการให้เยาวชนมีโอกาสได้รู้จักกันมากขึ้น

ทำให้รู้ปัญหาที่แท้จริงของเด็กเยาวชนในชุมชน ร่วมกันในการที่จะแก้ไขปัญหาลดน้อยลง และยังมีกรขยายผลไปสู่เยาวชนด้วยกันทำให้การทำงานและเกิดประสิทธิผลและต่อเนื่องสามารถขยายผลไปสู่เยาวชนในหมู่บ้านใกล้เคียง และเป็นแบบอย่างให้กับเยาวชนระดับตำบลได้เป็นอย่างดี

ในขณะที่ทำการวิจัยทีมวิจัยได้มีโอกาสพัฒนากลุ่มเด็กและเยาวชน คือ ได้มีกลุ่มเด็กที่มีการพัฒนาที่ดีขึ้น เกิดจากเด็กที่ด้อยโอกาสทางสังคม ฐานะทางครอบครัว ซึ่งพ่อแม่มีอาชีพ เกษษณกรรม แยกย่อยขาย ทำให้เด็กมีโอกาสช่วยผู้ปกครอง แยกย่อย คัดเลือกเศษขยะเพื่อที่จะนำไปขายเป็นค่าครองชีพภายในครอบครัว เป็นค่าขนมให้กับเด็กตลอดจนเป็นค่าอุปกรณ์การศึกษา ซึ่งได้รับการดูแลจากคณะกรรมการวิจัย เด็กและเยาวชนในกลุ่มนี้ เด็กที่กำลังศึกษาอยู่ระหว่างชั้น ป.1 ถึง ป.6 กลุ่มเยาวชนชายหญิง 16 คน ซึ่งเกิดจากพี่น้อง 3 คนได้เก็บเอาวัสดุต่าง ๆ นำมาประกอบ ประกอบเป็นเครื่องเล่น เล่นเสียงดนตรี เช่น ยางรถยนต์ ไม้อัด ฝากระป๋องขนม ถังน้ำ จะมีเพื่อน ๆ ชวนกันร้องเพลง เดินเป็นหางเครื่อง จึงทำให้เด็กกลุ่มนี้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และเป็นการทำให้เด็กห่างไกล ยาเสพติด ตลอดจนเป็นตัวอย่างให้กับกลุ่มเด็กและเยาวชนในกลุ่มอื่น ภายในหมู่บ้าน และเป็นการพัฒนาเด็กและเยาวชน ได้มีโอกาสทางสังคมได้ ซึ่งเป็นการแสดงออกต่อสาธารณชน การยอมรับจากสังคมว่าเป็นกลุ่มเด็กที่คิดได้เอง จากเศษขยะนำมาประกอบเป็นเครื่องดนตรี จนมีชื่อที่ทุก ๆ คน รู้จักในนาม วงรีไซเคิลคอนยูง

ข้อเสนอแนะของทีมวิจัย

1. การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของทีมวิจัยหลักที่ทำงานประเภทเดียวกันให้ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนแนวคิดประสบการณ์ วิธีการ กระบวนการในการทำงาน
2. สกว. ควรจะมีที่ปรึกษา หรือผู้ประสานงานของ สกว. ให้กับโครงการเกี่ยวกับ ปัญหาเรื่องการเขียนรายงานความก้าวหน้า เนื่องจากทีมวิจัย ส่วนมากเป็นชาวบ้านไม่มีความรู้เรื่องกรวิจัย ทำให้ส่งรายงานล่าช้า เนื่องจากไม่มีหลักการในการเขียน และภาษาในการวิจัยเป็นวิชาการ และเข้าใจยาก หาก สกว. จะให้ชาวบ้านเป็นนักวิจัยควรจะให้ใช้ภาษาชาวบ้านในการเขียน เพราะจะเห็นได้จากโครงการที่กำลังดำเนินการอยู่แต่ละโครงการจะมีนักวิชาการ หรือ ข้าราชการเป็นผู้ร่วมวิจัย แต่ก็ยังมีข้อเสนอแนะจาก สกว. ทุกโครงการในการส่งรายงาน แต่ถ้าหากมีผู้ประสานงานของ สกว. เข้ามาช่วยในเรื่องการเขียนทีมวิจัยก็สามารถที่จะเขียนและสามารถส่งรายงานได้
3. สกว. ควร สร้างนักวิจัยหลักให้เกิดในพื้นที่ให้มากขึ้น โดยการเปิดเป็นหลักสูตรระยะสั้น เพื่อเปิดโอกาสให้คนที่มีความรู้ตั้งแต่ ม.6 เป็นต้นไปและสนใจที่จะเป็นนักวิจัย เป็นแกนนำในการทำวิจัย พร้อมทั้งจะเป็นหลักให้กับชุมชนได้ เป็นการสร้างนักวิจัยท้องถิ่นสิ่งที่ตามมาจากการผลิตนักวิจัยหลักก็คือการที่ได้ผู้ช่วยนักวิจัยที่เป็นชาวบ้านที่พร้อมจะพัฒนาขึ้นมาเป็นนักวิจัยหลักได้

ข้อคิดเห็นจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่องานวิจัย

1. โครงการนี้อาจเป็นรูปแบบหนึ่งสำหรับการทำงานเพื่อเด็กและเยาวชนของ อบต. ทั่วประเทศ
2. กิจกรรม / เวที / โอกาสสำหรับเด็กมีน้อยส่วนใหญ่ผู้ใหญ่คิดแทนเด็ก
3. ขณะนี้มีคณะทำงานระดับจังหวัดสำหรับเด็กจึงเป็นภาระกิจที่ อบต. จะเป็นผู้สนับสนุนทำงานต่อไป
4. เห็นความพัฒนาของคนทำงานในชุมชน ชื่นชม ประทับใจ จะนำไปเป็นแบบอย่างสำหรับชุมชนอื่นยินดีสนับสนุนต่อ
5. การขยายต่อไปมีหน่วยงาน แหล่งทุนหลายแห่งให้การสนับสนุน
6. หากดูจากผลงาน งานวิจัยนี้ไม่นับว่าใช้ระยะเวลานาน เพราะสามารถได้งานที่มีประสิทธิภาพ
7. ผลจากงานวิจัยนี้สามารถพัฒนาแนวทางการทำงาน โครงการ กิจกรรม ได้อีกมาก
8. อบต. ขามใหญ่ จะเป็นจุดเชื่อมโยงให้กับหน่วยงานอื่นๆได้เป็นอย่างดี
9. การกระจายอำนาจ การถ่ายโอนทำให้ อบต. มีภาระกิจมากขึ้นในขณะที่คนทำงานมีน้อย
10. ปี 2547 จะมีสถานที่ให้กลุ่มจัดกิจกรรมได้นำเสนอผลงาน ในสถานที่ทำงานของ อบต. ขามใหญ่
11. อบต. จะนำแนวทางการแก้ไขปัญหามาจากงานวิจัยนี้ไปใช้ และขอให้คณะวิจัยและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องช่วยเหลือ สนับสนุน
12. อบต. ขามใหญ่ ยินดีสนับสนุนให้ความร่วมมือในโครงการต่างๆ ที่ศูนย์สร้างสรรค์คณบุงส่งมาจะจัดสรรงบประมาณมาให้
13. รูปแบบของการสนับสนุน
 - จัดกิจกรรมร่วม
 - สนับสนุนงบประมาณ
 - ชี้แจง ทำความเข้าใจกับกลุ่มบุคคล
14. ประหลาดใจที่ชุมชนสามารถทำงานวิจัยได้เช่นนักวิชาการ
15. ได้เห็นปัญหาและแนวทางการแก้ไข จะนำผลงานนี้กลับไปไปที่โรงเรียน ซึ่งดูแลเด็กในชุมชนเมื่อพิจารณาหาแนวทางการแก้ไข
16. ประทับใจการทำงานเป็นหมู่คณะ และความคิดสร้างสรรค์ของชุมชนคณบุงและทีมงาน
17. อยากให้เผยแพร่ผลงาน อยากนำไปเป็นแบบอย่าง เป็นหนึ่งผลิตภัณฑ์ในการสร้างคน
18. เป็นหนึ่งใน 400 กว่าโครงการทั่วประเทศที่ สกว. สนับสนุน
19. เป็นจุดเริ่มต้นในการช่วยเหลือกันของคนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาร่วมมือกัน

20. เป็นการตอบโจทย์วิจัยได้อย่างแท้จริงและเหมาะสม โดยผลการทำงานวิจัยนี้
21. มีการร่วมมือและทำงานกันมากขึ้น
22. รูปแบบที่ค้นพบสามารถนำไปเป็นต้นแบบของชุมชนอื่นได้
23. จะมีกิจกรรมอะไรมาต่อยอดการทำงานของเด็กและเยาวชนกลุ่มนี้อย่างไร พัฒนาอย่างไร
24. ทำงานอย่างไรให้เด็กอยู่ในชุมชนใช้ทรัพยากรในชุมชนอย่างเต็มที่

บรรณานุกรม

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม. คู่มือโครงการความร่วมมือเพื่อฟื้นฟูทรัพยากรชุมชน อบต. สีเขียวก
เล่ม 2 พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ : ส.ไพบุลย์การพิมพ์

คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.
วารสารสังคมสงเคราะห์ศาสตร์. ปีที่ 11 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน 2546,
กรุงเทพมหานคร : เขตโรงการพิมพ์, 2546.

ประสพ รัตนกร ศ.นพ. สถาบันครอบครัว คณะกรรมการส่งเสริมกิจกรรม หนังสือลำดับที่ 38.
มูลนิธิรัฐบุรุษ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์.

มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก. คู่มือปฏิบัติงานในการบำบัดฟื้นฟูหญิงและเด็กที่ตกเป็นผู้เสียหายจาก
การค้ามนุษย์. นนทบุรี : อินโฟเพรส, 2546.

ศรีเพ็ญ ดุรงค์เดช. หลักการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการป่าชุมชน. วารสารป่าชุมชน.
ศูนย์ฝึกอบรมวนศาสตร์ชุมชน แห่งภูมิภาคเอเชีย แปซิฟิก มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
ปีที่ 3 (ฉบับที่ 6). มิถุนายน 2539.

สมาคมแม่บ้านมหาดไทย. ครอบครัวอบอุ่นและเป็นสุข. ผลงานประกวดเรียงความชนะเลิศ
ทั่วประเทศ. พิมพ์ครั้งที่ 1, กรุงเทพมหานคร : 2546

อมรา พงศาพิณชู. ความหลากหลายทางวัฒนธรรม กระบวนทัศน์และบทบาทในประชาสังคม.
พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อดิน รพีพัฒน์. ชุมชนแออัด องค์ความรู้กับความเป็นจริง. พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพมหานคร : 2542.

ภาคผนวก

ประวัตินักวิจัย

ชื่อ นางพรรณพิมล ครั่งพิบูล
ที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 58/1 หมู่ 12 บ้านคอนยาง ต.ขามใหญ่ อ.เมือง จ.อุบลราชธานี 34000
โทรศัพท์ 09-8478242

วัน เดือน ปีเกิด 19 กรกฎาคม 2505 จังหวัดกรุงเทพมหานคร

การศึกษา จบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนนารีนุกูล อ.เมือง จ.อุบลราชธานี

ประสบการณ์การทำงาน

- ประธานกลุ่มแม่บ้าน คอนยาง ปี พ.ศ. 2542 – ถึงปัจจุบัน
- รองประธานอาสาสมัครสาธารณสุขชุมชนบ้านคอนยาง หมู่ที่ 12 ต.ขามใหญ่ อ.เมือง
- อาสาสมัครประชาสัมพันธ์ รุ่นที่ 7 จังหวัดอุบลราชธานี
- อาสาสมัครราชประชานุเคราะห์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ รุ่นที่ 1 จังหวัดอุบลราชธานี
- อาสาสมัครคุ้มครองสิทธิเด็ก มูลนิธิยุวทูตพัฒนา ประจำจังหวัดอุบลราชธานี
- คณะอนุกรรมการ โครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน จังหวัดอุบลราชธานี
- คณะกรรมการ สหวิชาชีพ จังหวัดอุบลราชธานี

ประวัติผู้ช่วยนักวิจัย

ชื่อ นายวีรศักดิ์ สมรธิยากุล

ที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 75 หมู่ 18 ต. ขามใหญ่ อำเภอ เมือง จังหวัด อุบลราชธานี 34000
โทรศัพท์ ที่บ้าน (045)285386,316550

วัน เดือน ปีเกิด วันอังคารที่ 9 มกราคม 2502

ประวัติการศึกษา ประถมศึกษา 1-6 โรงเรียนเซนต์โยเซฟท่าแร่ จ.สกลนคร

มัธยมศึกษา 1-6 โรงเรียนเซนต์โยเซฟท่าแร่ จ.สกลนคร

อนุปริญญา เอกการประถมศึกษา (ป.กศ.สูง) จากวิทยาลัยครูอุบลราชธานี

ปริญญาตรี เอกเทคโนโลยีการศึกษา (คบ.) จากวิทยาลัยครูอุบลราชธานี

และเอกวิทยาการคอมพิวเตอร์(ว.ทบ.) จากสถาบันราชภัฏ อุบลราชธานี

ประวัติการทำงาน เริ่มบรรจุเป็นครู ตำแหน่ง อาจารย์ 1 ระดับ 3 ที่โรงเรียนรัชมังคลาภิเษก
บ้านโนนป่าเลอ อ.น้ำยืน จ.อุบลราชธานี

ปัจจุบัน

- ตำแหน่ง อาจารย์ 2 ระดับ 6 ที่ โรงเรียนบ้านหนองแปน ต.นาดี กิ่ง อ.นาเยี่ย จ.อุบลฯ
- อาสาสมัครคุ้มครองสิทธิเด็ก รุ่นที่ 17 ศูนย์คุ้มครองสิทธิเด็ก มูลนิธิยุวพุทธพัฒนา

ประวัติผู้ช่วยนักวิจัย

นางปรีชวิวัฒน์ ชาวเวียง

ที่อยู่ปัจจุบัน 73 หมู่ที่ 12 บ้านคอนยูง ต.ขามใหญ่ อ.เมือง จ.อุบลราชธานี 34000
โทรศัพท์ 045 311886

วัน เดือน ปีเกิด 10 พฤษภาคม 2490 ที่ตำบลท่าแร่ อ.เมือง จ.สกลนคร

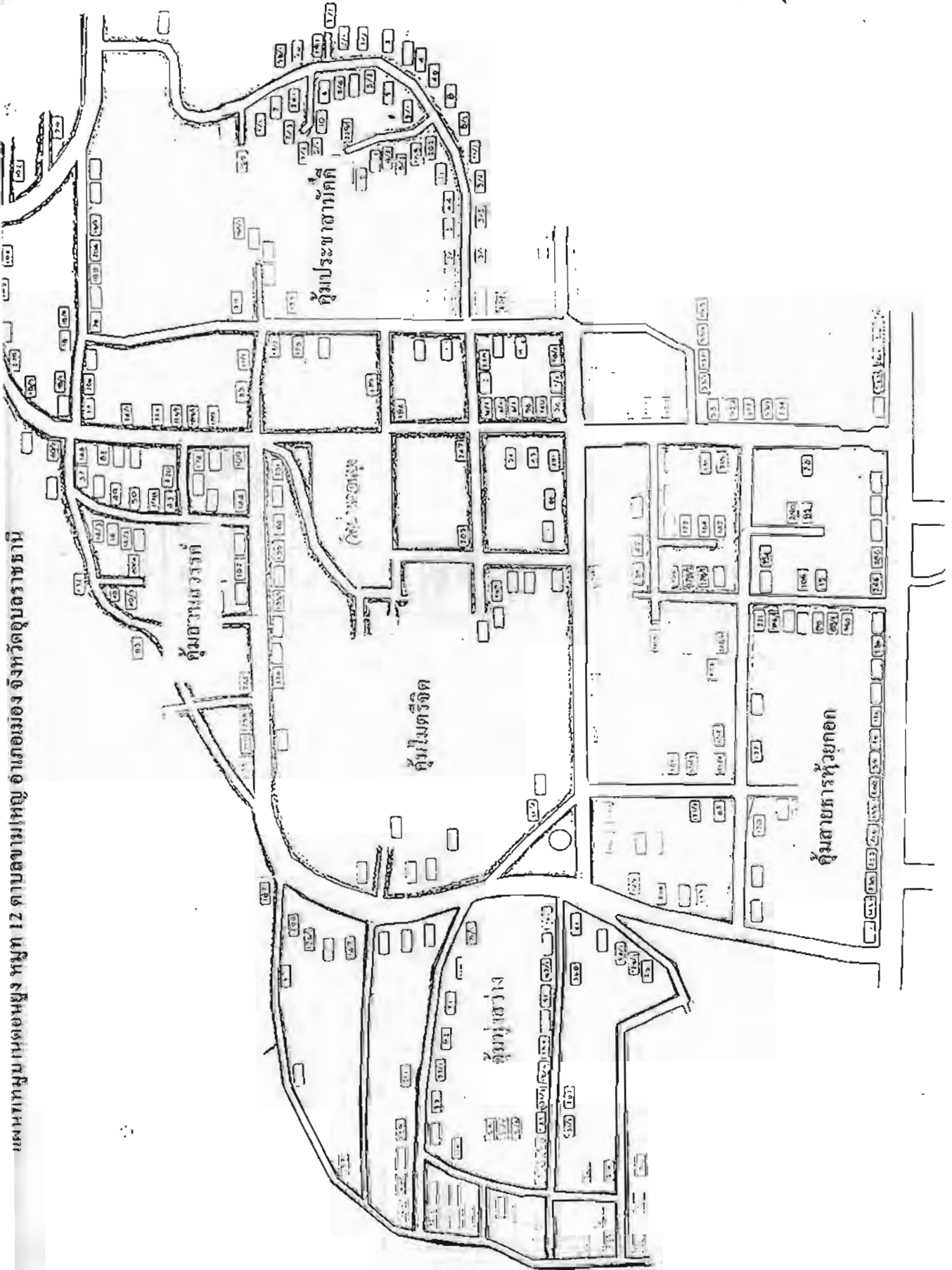
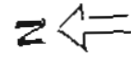
การศึกษา จบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่โรงเรียนเซนต์ยอแซฟ ท่าแร่ จ.สกลนคร
จบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดอุบลราชธานี

การทำงาน

- เป็นครู ที่ ค.เต่างอย อ.กุศบาก จังหวัดสกลนคร 2 ปี
- ทำงานที่เกี่ยวข้องกับเด็กด้อยโอกาส กับคณะไอบีต ที่อำเภอปากช่อง 4 ปี

ปัจจุบัน - อาสาสมัครประชาสัมพันธ์รุ่นที่ 7 จังหวัดอุบลราชธานี

- อาสาสมัครราชประชานุเคราะห์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ รุ่นที่ 1 จังหวัด อุบลราชธานี
- อาสาสมัครศูนย์คุ้มครองสิทธิเด็ก มูลนิธิยุวพุทธพัฒนา จังหวัดอุบลราชธานี
- คณะกรรมการสหวิชาชีพ จังหวัดอุบลราชธานี
- ประธานอาสาสมัครสาธารณสุขชุมชน บ้านคอนยูง หมู่ที่ 12 ต.ขามใหญ่
- เป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลขามใหญ่

แผนที่หมู่บ้านหนองสูง หมู่ 12 ตามลายแผนที่ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

1. ข้อมูลประชากร โดยแยกชายหญิง และช่วงอายุ โดยแบ่งเป็นกลุ่ม ๆ ดังนี้

ช่วงอายุ	คุณสมบัติการช่วยเหลือ		ไม่ตรีจิต		ประชากรมีคดี		สวนสวรรค์		ทุ่งสว่าง		รวม				รวมทั้งหมด	
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	ชาย		หญิง				
										จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน
0-10	25	33	25	12	8	25	24	29	19	14	101	6.24	101	6.24	202	12.48
11-20	42	43	19	20	21	13	17	25	13	39	112	6.92	157	9.70	269	16.62
21-30	46	44	22	30	27	30	26	45	28	23	149	9.20	176	10.87	325	20.07
31-40	31	53	30	21	31	34	35	34	27	37	154	9.51	170	10.50	324	20.01
41-50	38	38	19	21	18	25	16	23	26	28	117	7.23	125	7.72	242	14.95
51-60	15	20	7	10	6	15	17	24	8	22	53	3.27	81	5.00	134	8.28
61-70	7	15	8	5	5	5	5	9	6	7	31	1.91	38	2.35	69	4.26
71-80	3	5	3	7	2	2	5	3	1	7	14	0.86	24	1.48	38	2.35
81-90	2	8	0	0	1	2	2	0	1	0	6	0.37	8	0.49	14	0.86
91-100	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	2	0.12	0	0	2	0.12
รวม	210	259	133	126	119	126	147	192	130	177	681	45.65	870	54.35	1,619	100.00

จากการสำรวจข้อมูลประชากร พบว่า ช่วงอายุของประชากรในชุมชนระหว่าง 11-40 ปี มีจำนวนมาก คือ 918 คน หรือ 56.7 % แสดงว่าประชากรในชุมชนบ้านดอนยูง อยู่ในช่วงระยะของวัยกำลังศึกษา และวัยทำงาน สร้างครอบครัว ดังนั้นจึงมีเวลาในการดูแลลูกหลานน้อย และช่วงอายุ 0-10 ปี มีจำนวน 202 คน ยังเป็นวัยที่เริ่มการเรียนรู้และการเลี้ยงดูของครอบครัว

2. ข้อมูลสถานภาพ

สถานภาพ	คู่สมสายธารห้วยกอก	ไมตรีจิต	ประชาสามัคคี	สวนสวรรค์	ทุ่งสว่าง	รวม
โสด	192	100	137	130	92	651
แต่งงาน	189	137	141	138	140	745
หย่า/แยก	4	2	0	2	9	17
หม้าย	28	6	6	3	13	56
	413	245	284	273	254	1,469

จากตารางข้อมูลสถานภาพประชากร จะเห็นว่าสถานภาพของประชากรจำนวนมากที่สุดคือ สถานภาพแต่งงาน และรองลงมา คือ สถานภาพโสด แสดงให้เห็นว่าประชากรในหมู่บ้านส่วนมากเป็นวัยที่กำลังทำงานและกำลังเรียนหนังสือ

3. ข้อมูลการศึกษา

การศึกษา	คู่สมสายธารห้วยกอก	ไมตรีจิต	ประชาสามัคคี	สวนสวรรค์	ทุ่งสว่าง	รวม
ก่อนวัยเรียน	31	5	25	16	3	80
ประถมศึกษา	200	118	207	101	150	776
มัธยมศึกษา	96	38	29	51	51	265
มหาวิทยาลัย	36	20	10	40	18	124
ปวช.	11	9	2	20	12	54
ปวส.	21	7	7	18	6	59
ไม่ได้เรียนต่อ	5	0	4	0	0	9
ยังไม่เข้าเรียน	7	0	12	0	8	27
ไม่มีข้อมูล	0	0	2	0	0	2
	407	197	298	246	248	1,396

ข้อมูลการศึกษา พบว่าการศึกษาของประชากรอยู่ในระดับการศึกษาระดับประถมศึกษาเป็นจำนวนมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าประชากรมีความรู้ค่อนข้างน้อย ดังนั้นจึงทำให้ขาดความรู้ ความเข้าใจในการครองชีพ และทำให้รายได้ต่ำ

4. ข้อมูลด้านอาชีพ

อาชีพ	คุ้มสายธารห้วยกอก	ไม้ตรีจิต	ประชาสามัคคี	สวนสวรรค์	ทุ่งสว่าง	รวม
รับราชการ	23	13	8	26	29	99
รัฐวิสาหกิจ	0	1	0	5	5	11
ค้าขาย	22	11	18	31	16	98
รับจ้าง	116	77	135	74	121	523
นักเรียน/นักศึกษา	103	61	90	57	59	370
แม่บ้าน	39	25	9	29	0	102
ว่างงาน	35	0	13	14	19	81
เด็กเล็ก	25	0	9	22	0	56
สามเณร	1	0	4	0	0	4
ข้าราชการบำนาญ	0	0	0	4	0	4
ทำนา	1	0	18	5	0	24
ทำสวน	0	0	0	5	0	5
	364	188	304	272	249	1,377

จากข้อมูลด้านอาชีพ ประชากรส่วนใหญ่ของบ้านคอนยูงประกอบอาชีพรับจ้าง เช่น เป็นกรรมกร ก่อสร้าง เก็บขยะ รับจ้างทำนา บางส่วนมีอาชีพขอทาน รองลงมา คือเป็นนักเรียนนักศึกษา และแม่บ้าน ตามลำดับ

5. ข้อมูลรายได้

รายได้ ต่อ/เดือน	กลุ่มสายธาร ห้วยกอก	โมตรจิต	ประชาสามัคคี	สวนสวรรค์	ทุ่งสว่าง	รวม
1,000 – 2,000 บาท/เดือน	63	79	35	78	58	313
2,000 – 3,000 บาท/เดือน	27	13	21	32	11	104
3,000 – 4,000 บาท/เดือน	2	0	12	10	4	28
4,000 – 5,000 บาท/เดือน	1	0	0	29	1	31
5,000 – 6,000 บาท/เดือน	3	2	4	25	0	34
6,000 - 7,000 บาท/เดือน	0	0	0	2	0	2
7,000 บาท/เดือน ขึ้นไป	18	11	0	7	8	44
ไม่มีข้อมูล	175	67	11	0	177	430
	289	172	83	183	259	98

จากข้อมูลรายได้ประชากร พบว่ารายได้ของครอบครัวต่อเดือน อยู่ในอัตรา 1,000 – 2,000 บาท เท่านั้น และที่ไม่มีข้อมูลเนื่องจากมีบางครอบครัวไม่สามารถกำหนดรายได้แน่นอน เนื่องจากมีอาชีพรับจ้าง ซึ่งมีรายได้ต่อวัน ซึ่งถ้าหากไม่มีผู้จ้างก็จะมีรายได้ในวันนั้น ๆ และบางส่วนมีอาชีพเก็บของเก่าขาย เป็นอาชีพที่รายได้ไม่แน่นอนเช่นกัน

6. ข้อมูลที่ทำกิน

ที่ทำกิน	กลุ่มสายธารห้วยกอก	โมตรจิต	ประชาสามัคคี	สวนสวรรค์	ทุ่งสว่าง	รวม
ไม่มี	3	0	8	0	0	11
เช่า	4	2	0	0	0	6
เป็นเจ้าของ (ไม่มีเอกสารสิทธิ์)	105	54	56	97	75	387
	112	56	64	97	75	404

จากข้อมูลที่ทำกิน พบว่าประชากรมีสภาพการถือครองที่ดินมีจำนวนมาก แต่การถือครองที่ดินดังกล่าวไม่มีเอกสารสิทธิ์ ที่ดินเป็นที่ดินทำเลเลี้ยงสัตว์ และถือครองในจำนวนน้อย ประมาณครอบครัวละประมาณ 1-2 ไร่ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าประชากรมีที่ดินเฉพาะปลูกสร้างที่อยู่อาศัย แต่ไม่มีที่ดินสำหรับที่ทำกิน ดังนั้นจึงไปประกอบอาชีพรับจ้าง เก็บขยะขาย และอื่น ๆ มากกว่าการทำนา ทำสวน

7. ข้อมูลที่อยู่อาศัย

ที่อยู่อาศัย	คุ้มสายธารห้วยกอก	โมตริจิต	ประชาสามัคคี	สวนสวรรค์	ทุ่งสว่าง	รวม
ไม่มี	3	0	0	0	0	3
เช่า	4	0	8	0	0	12
เป็นเจ้าของ	105	56	56	97	75	389
	112	56	64	97	75	404

จากข้อมูลที่อยู่อาศัย พบว่าประชากรส่วนใหญ่มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง แต่สภาพที่อยู่อาศัยอยู่ในสภาพที่ไม่มั่นคง ปลูกสร้างไม่ถาวร แสดงให้เห็นว่าฐานะทางครอบครัวอยู่ในขั้นฐานะที่ยากจน

8. ข้อมูลปัญหาในครอบครัว

ปัญหาในครอบครัว	คุ้มสายธารห้วยกอก	โมตริจิต	ประชาสามัคคี	สวนสวรรค์	ทุ่งสว่าง	รวม
ตกงาน	33	15	10	13	19	90
ติดยาเสพติด	13	7	3	5	0	28
ติดการพนัน	6	1	0	16	0	23
เจ็บป่วยเรื้อรัง	61	20	10	8	0	99
พิการ	13	2	3	1	0	19
ขาดอาหาร	2	0	0	2	0	4
	128	45	26	45	19	263

ข้อมูลสภาพปัญหาในครอบครัว พบว่าปัญหาในครอบครัวส่วนมากประชากรมีปัญหา ด้าน สุขภาพ มีอาการเจ็บป่วยเรื้อรัง เช่น วัณโรค, ภูมิแพ้ ความดันโลหิตสูง ความเครียด โรคทางจิต และปัญหา รองลงมา คือปัญหาตกงาน และติดยาเสพติด ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าประชากรในหมู่บ้านมีปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพ ซึ่งไม่ สามารถประกอบอาชีพได้ และการตกงานทำให้ไม่มีรายได้ อีกทั้งติดยาเสพติด ทำให้เป็นปัญหาแก่ครอบครัวเป็นอันมาก

9. ข้อมูลปัญหาเด็ก และเยาวชน

ประเภทปัญหาเด็ก	ชื่อหมู่บ้าน					
	สายธาร ห้วยกอก	โมตรียิต	ประชาสามัคคี	สวนสวรรค์	ทุ่งสว่าง	รวม
ไม่ได้เรียนต่อ	65	12	52	5	11	145
ปัญหาในการไปเรียน	13	14	9	0	1	37
ติดยาเสพติด	2	0	0	3	0	5
ติดการพนัน/เกม	3	0	2	9	0	14
ขอทาน/เร่ร่อน	5	0	0	0	2	7
เจ็บป่วยเรื้อรัง	5	0	3	10	0	18
ได้รับผลกระทบจากการติด เชื้อ/ติดเชื้อ HIV	0	1	1	1	0	3
พิการ	4	1	2	1	0	8
การเลี้ยงดูจากครอบครัว	8	8	17	4	3	40
รวม	105	36	86	33	17	277

จากการสำรวจและเก็บข้อมูลในเบื้องต้นพบว่าสาเหตุสำคัญ ที่ทำให้เกิดปัญหาเด็กคือ ครอบครัวมีรายได้น้อย ประชากรในชุมชนส่วนใหญ่ขาดที่ทำกินเมื่อไม่มีที่ทำกินจึงทำให้ต้องไปประกอบอาชีพรับจ้างโดยได้ค่าแรงต่ำ ซึ่งทำให้รายได้ไม่พอใช้จ่ายในครัวเรือนทำให้ฐานะยากจน อดอยาก แร้นแค้น หรือเกิดภาวะฝืดเคือง เมื่อประสบปัญหาเหล่านี้นาน ๆ ทำให้เกิดความเครียด เกิดเป็นโรคเจ็บป่วยเรื้อรัง บางคนแก้ปัญหาไม่ได้หันเข้าหายาเสพติด เป็นตัวอย่างไม่ดีแก่เด็กและเยาวชน ทำให้เด็กและเยาวชนติดยาเสพติด ไม่อยากเรียนหนังสือออกจากโรงเรียนกลางคัน เร่ร่อน ขอทาน ลักเล็กขโมยน้อย เป็นปัญหาต่อชุมชนถึงขั้นก่ออาชญากรรม เด็กบางคนไม่ได้รับประทานอาหารที่ถูกสุขลักษณะ และขาดสารอาหาร เนื่องจากขาดการดูแลเอาใจใส่จากผู้ปกครอง ปล่อยให้พลละเลย ไม่มีอาหารเนื่องจากครอบครัวมีรายได้น้อย ไม่แน่นอนถ้าวันไหน ไปรับจ้างได้ทำงานก็ได้เงิน วันไหนไม่ได้ทำงานก็ไม่ได้เงิน

ในด้านการศึกษา ประชากรส่วนใหญ่อยู่ในวัยกำลังศึกษา ผู้ที่สำเร็จการศึกษาแล้วก็มีระดับการศึกษาต่ำ (ระดับประถมศึกษา) จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างรายได้น้อย ไม่สามารถหาปัจจัยต่าง ๆ มาสนองความต้องการในการดำรงชีวิต ในครอบครัวได้เพียงพอเกิดปัญหาทะเลาะวิวาทระหว่างพ่อแม่เป็นสาเหตุให้เด็ก ๆ ได้รับผลกระทบทั้งทางด้านร่างกาย ถูกทำร้ายร่างกาย ทารุณกรรมด้านจิตใจ ทำให้เด็กขาดความมั่นใจในตนเองเป็นปมด้อย ทำให้สุขภาพจิตเสื่อม ประกอบกับการไม่ได้รับความอบอุ่นจากพ่อแม่เพียงพอทำให้เด็กเป็นเด็กที่ก้าวร้าว เกเร และเป็นอันตรายได้

จากปัญหาที่พบในชุมชนจะเห็นได้ว่าผู้ที่ได้รับผลกระทบมากที่สุด คือเด็กไม่ว่าจะเป็นปัญหา
ยาเสพติด ติดการพนัน ไม่ได้ศึกษาต่อ ถูกทารุณกรรมด้านร่างกาย และด้านจิตใจ และปัญหาอื่น ๆ
ซึ่งเป็นสาเหตุให้คณะทำงานวิจัยได้ร่วมกันวางแผนที่จะหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว เหล่านี้
ให้ปัญหาเหล่านี้ลดลง อีกทั้งให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการรับรู้ปัญหาเพื่อที่จะเป็นแนวร่วมใน
การแก้ปัญหาของชุมชนต่อไปในอนาคต การแก้ไขปัญหานอกระยะ คณะทำงานวิจัยได้ช่วยเหลือเด็ก
ในรูปแบบของการช่วยเหลือ คือ เมื่อเกิดปัญหากับเด็ก จะประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และส่งต่อ
ให้เด็กได้เรียนในโรงเรียน สถานสงเคราะห์ทั้งในจังหวัด และต่างจังหวัด เป็นการช่วยเหลือในเรื่องการ
สงเคราะห์ มากกว่าในเรื่องการปกป้องคุ้มครอง และพัฒนาเด็ก ซึ่งข้อมูลที่ได้ทำให้ทีมวิจัยสามารถ
กำหนดแนวทาง และรูปแบบในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้เป็นอย่างดี

ใบงาน การสืบค้นพลังคนกล้า

สิ่งที่ต้องทำ ก่อนสนทนา ให้แนะนำตัวก่อน หลังสนทนาให้ยกมือไหว้ คารวะซึ่งกันและกัน

1. มีเหตุการณ์ใด (อาจเป็นเหตุการณ์เล็ก ๆ แต่มีความหมายก็ได้) ในชีวิตของท่านที่ได้ “จุดประกายความคิด” หรือ “ปรัชญาชีวิต” ให้ท่านเกิดเป็นแรงผลักดัน หรือเป็นจุดเปลี่ยนชีวิตของท่าน (จะโดยตั้งใจ หรือไม่ตั้งใจก็ตาม) ทำให้ท่านมาทำกิจกรรมเพื่อพัฒนาสังคม หรือสังคมทศวรรษในปัจจุบัน
 - 1.1 เหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นที่ไหน เมื่อใด มีใครอยู่ร่วมในเหตุการณ์ครั้งนั้นบ้าง และท่านทำอะไร ขอให้เล่าให้เห็นภาพได้ยิ่งดี
 - 1.2 ณ วันนี้ เมื่อท่านมองย้อนอดีตไป เหตุการณ์ครั้งนั้น ได้ให้ข้อคิดอะไรแก่ท่าน ช่วยอธิบายด้วย
 - 1.3 ท่านมีวีรบุรุษ หรือวีรสตรีในดวงใจหรือไม่ บุคคลที่ท่านยึดเป็นแบบอย่างท่านนี้เป็นใคร ช่วยบอกเหตุผลทำไมจึงยึดเป็นแบบอย่าง
2. เล่าเรื่องงานที่ท่านได้ทำมาแล้ว และภูมิใจมากที่สุดมาเรื่องหนึ่ง
3. สังคมไทยในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปจากอดีตมากมาย ทั้งทางด้านที่ดีขึ้นและแย่ลง ท่านคิดว่า 3 เรื่องที่ควรทำอย่างเร่งด่วน ภายใน 3 ปีข้างหน้า คืออะไร ให้เหตุผลประกอบด้วย
4. ถ้าท่านเป็นเทวดา หรือนางฟ้า เรื่องที่ท่านอยากเนรมิตร มากที่สุดคืออะไร เพราะอะไร

กิจกรรมให้ความรู้เรื่องสิทธิเด็ก

เป็นกิจกรรมที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความรู้เรื่องสิทธิเด็ก ให้เยาวชนมีความรู้ ความเข้าใจ ต่อหลักการ สาระสำคัญของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก รู้จักสิทธิ บทบาท และหน้าที่ ที่พึงกระทำ ของตนเอง จะมีผลทำให้เยาวชนมีจิตสำนึกที่ดีในการช่วยเหลือสังคมในอนาคตและเป็นเยาวชนที่ดี ของชาติ ในการจัดกิจกรรมจะมีกิจกรรมย่อยคือ

สิทธิเด็ก 4 ด้าน วิทยากรอธิบายถึงความเป็นมาของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก วิทยากร อธิบายถึง สิทธิเด็ก 4 ด้าน ซึ่งได้แก่ สิทธิในการมีชีวิตรอด ครอบคลุมสิทธิเด็กตามความจำเป็น ขั้นพื้นฐานต่อการดำรงชีวิต เช่น อาหาร ที่พัก อนามัย โภชนาการ และการบริการทางการแพทย์ สิทธิในการได้รับการพัฒนา ครอบคลุมถึงสิ่งที่เด็กต้องการเพื่อบรรลุเป้าหมายในความสามารถ สิทธิจะได้รับการศึกษาทุกชนิด (ในและนอกระบบ) การเล่น การมีเวลาว่าง การมีกิจกรรม ทางวัฒนธรรม การได้รับรู้ข้อมูลข่าวสาร การมีอิสระในการคิด การมีมโนธรรมด้านศาสนา สิทธิใน การได้รับการปกป้องคุ้มครอง เด็กควรได้รับการปกป้อง คุ้มครองจากการถูกทารุณกรรมทุกรูปแบบ การถูกทอดทิ้ง การกดขี่ข่มเหง การล่วงละเมิดทางเพศ การกดขี่ทางเพศ สิทธิในการมีส่วนร่วม เป็น สิทธิที่เด็กจะได้แสดงความคิดเห็นในทุกเรื่องที่ส่งผลกระทบต่อตัวเอง การเข้าร่วมกิจกรรมของสังคม ทัศนคติของเด็กต้องมีการให้ความสำคัญอย่างเหมาะสม (ขึ้นอยู่กับอายุและความเป็นผู้ใหญ่) โดยให้ แบ่งกลุ่ม 5 กลุ่ม โดยแจกรูปภาพมาตราต่าง ๆ ในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ซึ่งเป็นรูปภาพการ์ตูน และมีคำอธิบายง่าย ๆ ใต้รูปภาพ กลุ่มละ 40 มาตรา โดยให้อ่านและวิเคราะห์ว่าสิทธิเด็กทั้ง 40 มาตรา แต่ละมาตราจะครอบคลุมอยู่ในสิทธิเด็กด้านใด และให้ออกมานำเสนอต่อที่ประชุม

ย้อนเวลาหาอดีต เพื่อให้เยาวชนสะท้อนปัญหาของตนเอง วิทยากรจะให้เยาวชนทุกคน ระลึกถึงตั้งแต่วัยเด็กจนถึงปัจจุบัน เหตุการณ์ หรือสิ่งที่ทำให้เกิดความภาคภูมิใจ หรือดีใจที่สุด และเหตุการณ์ หรือสิ่งที่ทำให้น้อยใจ เสียใจที่สุดคือเหตุการณ์ใดแล้วให้แต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์ ว่าเหตุการณ์ที่แต่ละคนในกลุ่มระลึกถึง ย้อนอดีตนั้น อยู่ในสิทธิด้านใดในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิ เด็ก ทั้ง 4 ด้าน แล้วนำเสนอต่อที่ประชุมใหญ่

ผลกิจกรรม

เหตุการณ์ที่ทำให้เกิดความภาคภูมิใจ หรือดีใจ

สิทธิด้านการอยู่รอด

- ดีใจที่มีเพื่อนมาก	- พ่อแม่รักกัน
- เราได้อยู่กับพ่อแม่	- แฟนพาไปเที่ยว
- พ่อซื้อเสื้อมาให้	- ดีใจที่ได้เกิดมาเป็นคนไทย
- ดีใจที่ได้เกิดเป็นลูกพ่อแม่	- ดีใจที่มีเพื่อนเล่นด้วย
- ดีใจที่พ่อแม่มีสุขภาพแข็งแรง	- ช่วยพ่อแม่หาเงิน

- มีคนบอกรัก
- มีคนเข้าใจ
- ดีใจที่มีอาหารอร่อย ๆ รับประทานดีใจที่ได้เกิดมาเป็นลูกสาวคุณแม่พ่อและแม่
- พอใจในสิ่งที่มียู่
- ดีใจที่แม่คลอดลูกเป็นน้องผม

สิทธิด้านการพัฒนา

- ดีใจที่ได้เรียนหนังสือ
- ชุมชนมองเห็นคุณค่าของเด็ก ๆ
- สอบเข้าโรงเรียนนารีได้
- สอบเข้าวิทยาลัยที่ชอบได้อย่างดี น่าภูมิใจ
- ดีใจที่สอบผ่านเกรดดี
- ได้ไปเที่ยวกับเพื่อน
- สอบเข้าโรงเรียนเบญจมมหาราชได้
- ดีใจที่ชุมชนให้ความสนับสนุนในด้านต่าง ๆ
- พ่อแม่เข้าใจในสิ่งที่เราอยากทำอยากได้ แต่เป็นสิ่งที่เห็นว่าดี

สิทธิด้านการมีส่วนร่วม

- เพื่อนจะซื้อกระเป๋ามาให้
- ได้ช่วยเหลือคนอื่น
- ช่วยพ่อแม่ทำงานบ้าน
- มีคนรักเรามาก
- ช่วยเหลือเรา ดีใจที่เพื่อนไม่ทอดทิ้ง
- ดีใจที่ได้เข้าร่วมกิจกรรม
- ดีใจที่มีโอกาสออกโทรทัศน์
- ดีใจที่ได้ช่วยเด็กข้ามถนน
- ดีใจที่ได้มาอบรม
- ได้ช่วยครูถือของ
- เพื่อนติดต่อเรา เพื่อนช่วยเราในตอนลำบาก หรือให้คำปรึกษา
- มีเพื่อนเข้าใจเรามาก และมีพ่อแม่ที่เข้าใจเช่นกัน
- เพื่อนในห้องเป็นที่ปรึกษาเรื่องต่าง ๆ ได้ช่วยเหลือเพื่อนทำให้เพื่อนสบายใจ
- เวลาเพื่อนมีปัญหาอะไรก็จะมาเล่าให้ฟังทุกเรื่อง ทำให้เพื่อนรักเรา
- ชุมชนมีอาสาสมัครที่จะทำงานเพื่อชุมชนอย่างเข้มแข็ง
- เรื่องที่ดีใจที่สุดในชีวิต คือ ได้ทำเรื่องดี ๆ ช่วยเหลือผู้อื่น

สิทธิด้านการปกป้องคุ้มครอง

- ได้ครอบครัวยุ่
- ได้เจอหน้าแม่
- ดีใจที่ได้อยู่ในวงดนตรีรีไซเคิล
- ดีใจที่ได้ไปแสดงรีไซเคิล
- ได้ไปเที่ยวตามงานต่าง ๆ
- พ่อแม่ให้ความรักความอบอุ่น
- สิ่งให้เรียนในที่ดี ๆ สอนให้เป็นคนดี
- พ่อแม่รัก
- ดีใจที่มีเพื่อนที่ดี รักเราจริงใจ ไม่พาไปในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง
- เพื่อนคอยช่วยเหลือทุกอย่าง คอยปลอบใจเวลาเหงา และเศร้าใจ

เหตุการณ์ หรือสิ่งที่ทำให้น้อยใจ เสียใจที่สุด

สิทธิด้านการอยู่รอด

- เสียใจที่ย่ำเสียชีวิต
- คนที่เรารักเสียชีวิต
- เสียใจที่พ่อแม่ไม่ให้เงิน
- คบเพื่อนเลว
- เสียใจเพราะทำของเสีย
- มีคนใส่ร้ายพูดในสิ่งที่ไม่เป็นจริง
- ทำให้พ่อแม่เสียใจ
- ทำให้แม่ร้องไห้
- ผมเสียใจมากที่หมาผมมันตาย
- รถชนตอนเรียน ม.3 เกือบตาย
- ออกหัก เพราะ โดนแฟนทิ้ง เพราะหน้าตาไม่หล่อพอสำหรับเขา
- ผมเสียใจที่ทำให้แม่ร้องไห้ ผมไม่อยากให้แม่ร้องไห้อีกเลยรองเท้าหาย
- แม่เสียชีวิต คือเหตุการณ์ที่ต้องจำไปจนวันตาย
- เรื่องที่เสียใจที่สุดคือ ภาที่ใต้ทะเลาะกับพ่อแม่ ถึงจะไม่ได้รุนแรงแต่ก็รู้ว่าตัวเองผิด และต้องการที่จะขอโทษพ่อแม่ เพราะลูกสาวพ่อ และแม่คนนี้อาแต่ใจ และขี้ใจน้อย
- เสียใจที่เราไม่ได้กลับบ้าน
- เสียใจที่แม่ตาย/พ่อตาย
- เพื่อน ๆ ไม่เข้าใจใช้คำพูดแรง ๆ
- ออกหัก
- พ่อตาย เพราะอุบัติเหตุทางรถยนต์
- เงินหาย
- แม่ร้องไห้เพราะรู้ว่าเราเกร
- ใกล้เคียง
- พี่ชายตาย
- เสียใจที่ต้องจากบ้านเกิดของผม

สิทธิด้านการพัฒนา

- เสียใจที่ไม่มีมอเตอร์ไซด์ใหม่
- เสียใจที่สอบแล้วไม่เรียน
- เรียนยังไม่จบ
- เพื่อนสนิทลืมเรา
- เรียนไม่จบ
- เสียใจที่เรียนภาษาอังกฤษไม่เก่ง
- หลบเรียน
- ไม่ได้เอาจริงไปเที่ยว
- เสียใจเกรดตก
- สอบตก

สิทธิด้านการมีส่วนร่วม

- เสียใจที่เพื่อนไม่ให้เล่นด้วย
- เสียใจที่หนูไม่ได้ทำสิ่งที่หนูอยากทำ
- ดี ทะเลาะกับเพื่อน
- พ่อแม่ทะเลาะกันเสียใจมาก
- เสียใจที่พ่อแม่ไม่ได้อยู่ร่วมกัน
- ถูกตี ถูกคนรังแก
- แม่ไม่เคयरัก
- เสียใจมากที่ทำให้พ่อแม่ร้องไห้
- เสียใจที่ไม่ได้ไปเที่ยว
- ไม่ได้ไปเที่ยวกับเพื่อน
- สิทธิด้านการปกป้องคุ้มครอง
- เสียใจที่ไม่ได้รับความอบอุ่นจากพ่อแม่
- น้ำเสียชีวิตลงและเวลาถูกคนอื่นด่าพ่อแม่
- พ่อแม่ทะเลาะกัน
- พ่อแม่ด่า
- ถูกด่า ถูกข่มเหง

- คนพิเศษค่า
- พี่สาวค่าเป็นคนไม่ดี
- มองคนอื่นไม่เห็นความสำคัญของเรา

เข้าใจอดีต วิทยากรให้แบ่งกลุ่ม 4 กลุ่มให้ตอบคำถามโดยวิทยากรเขียนคำถามในกระดาษปรู๊ฟ ในประเด็น ในอดีตท่านได้รับโอกาส และค้อยโอกาสในเรื่องใดบ้าง ให้ระดมความคิดเห็น และนำเสนอ

ผลกิจกรรมเข้าใจอดีต

ได้รับโอกาส

- ได้รับการพยาบาลฟรี
- ได้กินนมโรงเรียน
- ได้รับจักรยานขี่เรียน
- ได้ชุดนักเรียนฟรี
- ได้ร่วมกิจกรรมวันเด็ก
- ได้รับการฉีดวัคซีน
- ได้ร่วมกิจกรรมวันเด็ก
- ได้รับการฉีดวัคซีน
- ได้สมุดหนังสือดินสอ
- อาหารกลางวันฟรี
- ได้เรียนฟรี
- ได้ทุนการศึกษา
- ได้มีโอกาเรียนรู้อื่นๆ
- ได้เป็นคนดี
- มีโอกาสที่ได้เรียนหนังสือ
- ได้รับความอบอุ่นจากพ่อแม่
- พ่อแม่ได้สร้างบ้านหลังใหม่
- ได้รับประทานอาหารฟรีที่โรงเรียน
- มีครอบครัวที่อบอุ่น
- ได้มีโอกาจากผู้ใหญ่ให้เข้าร่วมกิจกรรม

ค้อยโอกาส

- เด็กเรียนดี แต่ขาดทุนทรัพย์
- ไม่มีตู้โทรศัพท์ในหมู่บ้าน
- ไม่มีน้ำประปาในหมู่บ้าน
- ไม่มีโรงเรียนในหมู่บ้าน
- ไม่ได้เรียนหนังสือ
- ถนนไม่ดี
- หมู่บ้านไม่มีการพัฒนาด้านน้ำเน่าเสีย
- ไม่มีรถประจำทางผ่าน
- เด็กว่างงาน
- มีขโมยเยอะ (เถื่อน)
- ไม่ได้กินนม
- ไม่มีพัดลม
- ไม่มีโอกาสที่จะได้อยู่ร่วมกับพ่อแม่
- ไม่มีโอกาสที่จะออกไปร่วมกับเพื่อน ๆ
- ไม่ได้ได้รับความเข้าใจจากพ่อแม่
- ชุมชนไม่ได้รับการพัฒนา
- พ่อแม่ไม่มีโอกาสได้เรียนรู้อื่นๆ
- ไม่มีทุนการศึกษา

ดูปัจจุบัน แบ่งกลุ่มย่อย และให้เยาวชน ตอบคำถาม ในประเด็น ในปัจจุบันสิ่งที่เยาวชน ครอบครัว ชุมชน ของเยาวชนยังไม่ได้รับ คืออะไร มีปัญหา หรือสปัญหาในเรื่องใดบ้าง โดยให้แต่ละคนเขียนปัญหาที่ประสบ แล้วเล่าให้เพื่อนในกลุ่มฟัง ให้เลจากกลุ่มเขียนปัญหาและให้บอกวิธีการแก้ไขปัญหา ในแต่ละประเด็น สรุป นำเสนอในที่ประชุมใหญ่

ผลกิจกรรมดูปัจจุบัน

- ขาดแคลนทุนทรัพย์	- พ่อแม่มีหนี้สิน ไม่มีเงินใช้หนี้
- ขาดแคลนทุนครู	- ขาดความรู้
- ขาดแคลนเงินทอง	- ไม่มีงานทำ ไม่มีรายได้ เกิดการลักขโมย
- เงินเดือนน้อย	- ยุงเยอะ
- โรงเรียนไม่มีคอมพิวเตอร์	- ยืมเงินล้านพ่อแม่เป็นหนี้สิน
- ไม่มีทุนการศึกษา	- ไม่มีสนามฟุตบอล
- อาศัยบ้านเช่าอยู่	- เด็กขโมยเงินพ่อแม่ไปดื่มสุรา
- ข้างบ้านมีร้านเกมส์ ชอบส่งเสียงดัง	- มียาเสพติดในหมู่บ้าน
- เด็กไม่มีโอกาสเรียนหนังสือ	- พ่อแม่ไม่มีที่ทำกินเป็นของตนเอง
- ไม่มีรถรับส่งไปโรงเรียน	- กินสุราแล้วส่งเสียงดังในหมู่บ้าน
- พ่อแม่หย่าร้าง	- พ่อมีเมียน้อย
- โรงเรียนติดกับถนนเรียนไม่รู้เรื่อง	- พ่อแม่ทะเลาะกัน ไม่มีเวลาให้ลูก
- ครอบครัวแตกแยก	- ไม่มีที่ออกกำลังกายในชุมชน
- มีการทะเลาะวิวาทกันบ่อยๆ	- หนูขาดความอบอุ่นแม่ไม่ให้ออกไปเที่ยว
- เหม็นจี้หนู บรรยากาศไม่ดี	- คนข้างบ้านกินเหล้าแล้วตะโกนเสียงดัง
- พี่ชายมีเมียน้อย	- ไม่มีทุนอาหารกลางวัน
- แม่ไม่ให้เงินไปเที่ยว	- ขาดผู้นำของครอบครัวในการทำมาหากิน
- เครื่องขยายเสียงในชุมชนไม่มีการแก้ไข	- วัยรุ่นในหมู่บ้านไม่มีความสามัคคีกัน
- ขยะในชุมชนมีมากโดยเฉพาะถุงพลาสติก	

วิธีการแก้ปัญหา

เรื่องยาเสพติด

- ช่วยกันเป็นหูเป็นตาสอดส่องดูแลเรื่องยาเสพติด	- เล่นกีฬา
- พยายามหลีกเลี่ยง และห่างไกลยาเสพติด	
- ช่วยกันรณรงค์ และต่อต้านยาเสพติด	
- เคร่งครัดห้ามขายสุรา บุหรี่แก่เด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี	

ปัญหาทะเลาะวิวาท

- ลด ละ เลิกสุรา และสิ่งมีเมาต่าง ๆ
- ห้ามพกพาอาวุธเข้าไปในบริเวณมีงานในหมู่บ้าน
- ธรรมนูญสถาบันครอบครัวให้สร้างความอบอุ่นแก่ครอบครัว
- สร้างความสามัคคีกันภายในครอบครัว

ปัญหาหนี้สิน

- ช่วยพ่อแม่ประหยัดเงิน
- ช่วยพ่อแม่ทำงานหาเงินในเวลาว่าง
- หางานทำเพื่อสร้างรายได้

ปัญหาขาดแคลนทุนทรัพย์ ทุนการศึกษา

- ขออนุญาตจากองค์กรต่าง ๆ
- หางานพิเศษนอกเวลา
- ให้เรียนฟรีตั้งแต่อนุบาลถึงอนุปริญญา
- ให้ยืมหนังสือเรียน
- ช่วยพ่อแม่ประหยัดเอาไว้ใช้ยามที่จำเป็น
- เรียนหนังสือให้เก่ง ๆ แล้วขออนุญาตจากรัฐบาล

ไม่มีความปลอดภัยในตัวเอง

- ติดไฟฟ้าทุก 50 เมตร ในถนนหมู่บ้าน
- มีตำรวจบ้านออกตรวจทุกคืน
- แจ้งผู้ใหญ่บ้านให้ทราบ ถ้ามีคนแปลกหน้าเข้ามาในหมู่บ้าน
- แต่ละบ้านเป็นหูเป็นตาให้กันและกัน

เหม็นฉุนเหม็น

- ให้มีบ่อบำบัดขี้หมู
- ให้สาธารณสุขไปตรวจความสะอาดคอกหมู
- ทำบ่อเก็บกักน้ำเสีย ให้มีฝาปิดมิดชิด
- ปิดจมูกไว้

ปัญหาโรคเอดส์

- ไม่ให้มีการขายบริการทางเพศ
- อธิบายทางสื่อด้านเด็กให้รับทราบ
- อยากให้ผู้ใหญ่เข้าใจวัยรุ่น
- พ่อแม่เป็นที่ปรึกษาได้ในเรื่องเพศ
- ให้กำลังใจ
- ธรรมนูญการใช้ถุงยาง การป้องกัน ให้ความรู้กับชุมชน
- ไม่รังเกียจผู้ป่วย ไม่แสดงท่าทางรังเกียจ
- ให้โรงเรียน สถานศึกษา ธรรมนูญด้านเอดส์ กิดถึงสื่อการเรียนให้มาก
- กิจกรรมด้านกีฬาเพื่อไม่ให้วัยรุ่นหมกมุ่นเรื่องเพศ
- เน้นวันรณรงค์ดื่มสุรา เพราะเป็นต้นเหตุของการเกิดเพศสัมพันธ์
- วัยรุ่นมีความเชื่อเรื่องแฟนที่ผิด ควรจัดกิจกรรมและสอนให้วัยรุ่นรู้จักเรื่องคบเพศตรงข้าม

- ให้ความรู้แก่คนใกล้ชิดว่าการที่ผู้ป่วยอยู่ร่วมกันกับสังคมเป็นเรื่องที่คิดผิดว่าเป็นเรื่องที่คิดเชื่อได้ง่าย เชื่อผิดติดกันได้ 3 ทาง เท่านั้น คือ ทางเพศสัมพันธ์ ทางการใช้เข็มฉีดยาร่วมกัน การให้เลือด และจากแม่สู่ลูกตอนตั้งครรภ์

มองอนาคต (โลกที่เหมาะสมสำหรับเด็ก) วิทยาการถามในอนาคตเขาวชนอยากให้ตนเอง ครอบครัว ชุมชนที่ตนเองอาศัยอยู่เป็นอย่างไร

ผลกิจกรรมมองอนาคต

- อยากไปกรุงเทพฯ เพื่อทำงาน	- อยากเป็นพยาบาล
- อยากเป็นตำรวจหญิง	- อยากมีที่ดินทำกินเป็นของตัวเอง
- อยากให้ประเทศไทยไม่มียาเสพติด	- อยากเป็นผู้ใหญ่ที่ดี
- อยากเป็นหมอในอนาคต	- ฝันอยากเรียนจบปริญญาโท
- อยากเป็นทหาร	- อยากให้พ่อแม่มีงานทำ
- อยากได้บ้านหลังใหม่	- อยากให้คนในครอบครัวมีงานทำ
- มีวงดนตรีที่ใหญ่ที่สุดในโลก	- ถูกหวยซ้อน ๆ กัน หลาย ๆ งวด
- เทียบทุกที่ไม่ต้องเสียเงินภายในประเทศ	- มีวงดนตรีในหมู่บ้าน ครบชุด
- อยากพูดปัญหาต่าง ๆ กับนายก	- อยากมีงานทำดี ๆ
- เขาวชนรักและให้ความร่วมมือกันเป็นกลุ่ม	- อยากพูดได้หลายภาษา
- มีอิสระ กล้าคิด กล้าทำ และกล้าแสดงออก	- อยากมีความสุขกับทุกสิ่งที่ทำ
- อยากเป็นช่าง	- อยากมีบ้านใหญ่
- อยากเป็นนักมวย	- อยากเป็นเหมือนนายก
- อยากเป็นหมอ	- บ้านไม่มีความกระดือรือร้น
- อยากให้มีโรงเรียนในหมู่บ้าน	- มีสวนสุขภาพ
- มีตลาดนัดขายของป่า อาหารในหมู่บ้าน	- อยากมีครอบครัวที่รักกัน
- อยากเรียนจบเร็ว ๆ	- อยากให้โลกนี้มีแต่คนดี ๆ
- อยากอยู่กับธรรมชาติ	- อยากมีบ้านสวยหรู
- อยากรวยเหมือนนายกทักษิณ	- อยากเป็นนักธุรกิจหญิง
- อยากเป็นนักร้องนำ มีวงดนตรีของตัวเอง	- คิดถึงพ่อแม่ที่สุด
- อยากเป็นแพทย์จะได้รักษาคณ	- อยากเป็นคุณครูที่ดีของอนาคต
- อยากให้น้อง ๆ เรียนหนังสือเก่ง ๆ	- ไม่อยากให้น้อง ๆ ติดยาเสพติด
- อบต. ผู้ใหญ่บ้าน บ้านคอนยูงไม่ให้ความร่วมมือ ไม่ให้ความสำคัญกับชาวบ้าน	
- อยากได้คอมพิวเตอร์ เพื่อจะหาความรู้ให้กับตัวเอง	
- อยากเป็น สส. ในภายหน้าของอนาคต	

- อยากเป็นนายกช่วยส่งเราให้เรียนต่อจนจบปริญญา
- ให้นักเรียนชั้น ม.6 หัดฝึกงานเหมือนนักศึกษา ปวช. ปวส.
- เป็นกำลังใจให้กับทุกคนที่กำลังท้อแท้และหมดหวัง
- อยากให้ผู้ใหญ่เปิดโอกาสให้เด็กได้พูด ได้รับฟังความคิดเห็นของเด็กมาก ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับท้องถิ่น
- อยากเป็นเหมือนแพทย์หญิง ดร.คุณหญิงพรทิพย์
- อยาก Em ติคมหาวิทยาลัยอยากมีเงินที่ใช้แล้วไม่หมด
- อยากให้พ่อแม่อยู่ด้วยกันตลอดไป
- หนูอยากที่บ้านของเราไม่ทะเลาะกัน อยากให้บ้านของหนูเป็นบ้านที่มีความสุข
- อยากเป็นคนรวยจะได้ช่วยเหลือคนแก่ที่ยากจน
- อยากช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสกว่าเรา ถ้าเรามีพร้อมในการช่วยเหลือ
- อยากให้รัฐบาลทำให้ฝันของหนูเป็นจริงด้วยค่ะ

สรุปผลกิจกรรมความรู้เรื่องสิทธิเด็ก

ประเทศไทยได้ลงนามในภาคยานุวัติเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กกับสหประชาชาติ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อสิทธิขั้นพื้นฐานที่เด็กและเยาวชนจะได้รับ โดยครอบคลุมถึง สิ่งที่เด็กต้องการเพื่อบรรลุเป้าหมาย และได้รับการคุ้มครองจากครอบครัว ชุมชน และรัฐบาล จากกิจกรรมที่เยาวชนได้นำเสนอข้อมูลสรุปได้ว่าเด็กและเยาวชนยังประสบปัญหาหลายด้าน และยังไม่ได้รับการตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐาน คือ อาหารการกิน เครื่องนุ่งห่ม และการเลี้ยงดู เพื่อให้อยู่รอด ตามมาด้วยความต้องการทางจิตใจ ได้แก่ ความรัก ความอบอุ่น การได้รับการยอมรับ และความต้องการทางสังคม คือการเป็นสมาชิกของกลุ่ม เป็นส่วนหนึ่งของสังคมและเกิดจิตสขชื่อเสียง ทำให้เป็นอุปสรรคและปัญหาต่อการพัฒนาความเป็นคนทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา จิตใจ และสังคม อุปสรรคและปัญหาดังกล่าวเป็นตัวนำพาให้มีการตัดสินใจ หรือเลือกทางแก้ปัญหาที่ผิดพลาด ดังนั้นเพื่อให้เกิดปัญหาในชุมชนหน่วยแรกที่แก้ไขปัญหาก็คือครอบครัวพ่อแม่ควรมีเวลาให้กับครอบครัวและลูกให้มากขึ้น เปิดโอกาสอิสระทางความคิด มีเวลาอบรมเลี้ยงดูลูกตัวเองและ ปลูกฝังคุณธรรม-จริยธรรม ยอมรับความคิดเห็นของลูก ๆ ให้มากขึ้น ลูกทุกคนก็ต้องให้ความเคารพบิดามารดาและทำหน้าที่ลูกที่ดี ในเรื่องการศึกษารัฐบาลควรจัดการศึกษาให้เท่าเทียมกันทั้งในชนบท และในเมืองควรเปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในกระบวนการการเรียนการสอนอย่างเต็มที่ ในประเด็นเรื่องสุขภาพเยาวชนเสนอให้มีบริการด้านสาธารณสุขโดยไม่เลือกปฏิบัติ การยอมรับผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์ให้อยู่ร่วมกันกับสังคมเป็นเรื่องที่คิดผิดว่าเป็นเรื่องที่ติดเชืได้ง่าย รัฐบาลควรสนับสนุนให้เด็กและเยาวชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ผู้ใหญ่ทำ ร่วมตัดสินใจในระดับท้องถิ่น เปิดใจกว้างยอมรับว่าเยาวชนมีศักยภาพ สามารถดำเนินงานที่รับมอบหมายได้ดีเช่นกัน

กิจกรรมการพัฒนาคุณค่าตนเอง การอยู่ร่วมกันในสังคม สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น

กิจกรรมการพัฒนาคุณค่าตนเอง การอยู่ร่วมกันในสังคม สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับคนอื่น เป็นกิจกรรมที่ทำให้เยาวชน ได้มีโอกาสทำในสิ่งที่ดีและประสบผลสำเร็จจะเพิ่มให้คนเรามีกำลังใจที่จะทำอะไรดี ๆ ในชีวิตมากยิ่งขึ้น มีกิจกรรมย่อยดังนี้

กิจกรรม “ ผีเสื้อแตกรัง ”

จุดประสงค์ เพื่อให้สมาชิกมีความพร้อมในการทำกิจกรรมร่วมกัน เป็นการกระตุ้นให้สมาชิกมีความพร้อมทั้งร่างกายและจิตใจเป็นสิ่งจำเป็นในการทำงานร่วมกัน

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม :

1. ผู้นำกลุ่มแนะนำตัวและให้สมาชิกทุกคนแนะนำตัว
2. ให้สมาชิกขึ้นขึ้นนับ 1-3
3. ผู้นำกลุ่มชี้แจงรายละเอียดการทำกิจกรรมดังนี้
 - 3.1 คนที่นับ 1 และ 2 จับมือประสานกันเป็นรังผึ้ง
 - 3.2 คนที่นับ 3 ให้เป็นผึ้งโดยเข้าไปอยู่ในรังผึ้ง
 - 3.3 เมื่อผู้นำกลุ่มใช้คำว่า
ผึ้งเปลี่ยนรัง : ให้เป็นคนที่ย้ายไปอยู่ที่อื่นในขณะที่รังอยู่เฉยๆ
รังเปลี่ยนผึ้ง : ให้คนที่เป็รังจับมือกันไปหาผึ้งตัวใหม่
ผึ้งแตกรัง : ให้คนที่เป็รังและผึ้งเปลี่ยนตำแหน่งกันหมด
4. ผู้นำกลุ่มทดลองให้สมาชิกปฏิบัติตามขั้นตอนที่ 3.3 เพื่อให้มีความเข้าใจตรงกันและปฏิบัติได้ถูกต้อง
5. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกปฏิบัติตาม 3.3 สลับไปมา
6. ให้แต่ละกลุ่มพูดคุยถึงแนวคิดที่ได้จากกิจกรรมนี้ ใช้เวลา 5 นาที
7. ให้สมาชิกรวมกันเป็นกลุ่มใหญ่ และผู้นำกลุ่มสุ่มตัวแทนกลุ่มมาสรุปถึงสิ่งที่ได้จากการพูดคุยกัน และให้กลุ่มที่มีความคิดเห็นแตกต่างนำเสนอเพิ่มเติม
8. ปิดกลุ่ม

กิจกรรม “ เขียนด้วยมือที่ไม่ถนัด ”

จุดประสงค์เพื่อเตรียมความพร้อมของสมาชิกก่อนทำกลุ่มขั้นต่อไป การทำงานที่ไม่ถนัดอาจเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงาน แต่สามารถที่จะพัฒนาหรือฝึกฝนให้เกิดความชำนาญได้

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

1. ผู้นำกลุ่มแนะนำตัวและให้สมาชิกทุกคนแนะนำตัว
2. ผู้นำกลุ่มแจกกระดาษ ดินสอ ให้สมาชิกทุกคนเขียนชื่อ/สกุลของตนเองหรือเขียนข้อความง่ายๆ มา 1 ประโยค หรือวาดรูปลงในกระดาษในมือข้างที่ไม่ถนัด เช่น ถนัดขวาก็ให้ใช้มือซ้าย

3. ให้สมาชิกพูดคุยถึงความรู้สึกและข้อคิดเห็นที่เกิดขึ้นขณะทำกิจกรรมและข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม
4. คู่ตัวแทน 3-4 กลุ่มนำเสนอและให้กลุ่มที่มีความคิดเห็นต่าง นำเสนอเพิ่มเติม
5. ปิดกลุ่ม

กิจกรรม “ปั้นหุ่น”

จุดประสงค์เพื่อให้ตระหนักถึงผลกระทบจากความคาดหวังของบุคคลอื่นที่มีต่อตนเอง ให้เข้าใจความรู้สึกของผู้ถูกคาดหวัง และผู้คาดหวัง ในชีวิตจริงเราอาจมีความรู้สึกคาดหวังและอยากให้ผู้อื่นเป็นตามที่เรายากให้เป็น โดยที่ความเป็นจริงแล้วไม่มีใครสามารถเป็นอย่างที่เราต้องการได้ทุกอย่าง ดังนั้นเราควรตระหนัก และคิดถึงความรู้สึกของผู้ถูกคาดหวังว่าจะอัดอัดอย่างไรแม้จะมีความหวังดีก็ตามเพราะแต่ละคนมีความแตกต่างกัน

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

1. ผู้นำกลุ่มแนะนำตัวและให้สมาชิกแนะนำตัว
2. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกจับคู่
3. ผู้นำกลุ่มถามความรู้สึกของสมาชิกที่เป็นหุ่นและผู้ปั้น
4. ให้ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงาน
5. ปิดกลุ่ม

กิจกรรม “ใบหน้าปริศนา”

จุดประสงค์ เพื่อให้สมาชิกรู้จักและเข้าใจยอมรับตัวเองกล้าเปิดเผยตัวเองต่อผู้อื่นมากขึ้น เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกันมากขึ้น การรู้จักและเข้าใจตนเองคือ การรู้ว่าตนเองเป็นอย่างไร มีจุดเด่นจุดด้อยอะไร ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการกำหนดเป้าหมายชีวิต นอกจากนั้นเมื่อเรารู้จักและเข้าใจตนเองแล้วย่อมทำให้พร้อมที่จะเรียนรู้และเข้าใจยอมรับผู้อื่นได้ อันนำไปสู่การมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกันและร่วมมือกันทำงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม :

1. ผู้นำกลุ่มแนะนำตัวเองและให้สมาชิกทุกคนแนะนำตัว
2. แจกกระดาษดินสอ ขางลบ ให้สมาชิกทุกคน
3. ให้สมาชิกวาดรูปหน้าตัวเองพร้อมทั้งเน้นจุดเด่นบนใบหน้าที่จะให้เพื่อจำได้ ใช้เวลาคนละ 2 นาที
4. ผู้นำกลุ่มรวบรวมกระดาษที่วาดเรียบร้อยแล้วแจกสลับคนกัน โดยไม่ให้ตรงกับเจ้าของภาพ

5. ให้สมาชิกที่รับภาพหาเจ้าของภาพโดยที่เจ้าของภาพไม่ต้องแสดงตัวให้รู้ว่าเป็นรูปของตนเองเพื่อให้สมาชิกพิจารณาตนเอง จนพบแล้วชักถามรายละเอียด
6. ให้สมาชิกพูดคุยกันถึงวิธีการค้นหาเจ้าของภาพ
7. ให้อาสาสมัคร 2-3 คน ออกมาพูดคุยเกี่ยวกับวิธีการค้นหาเจ้าของภาพ
8. ให้สมาชิกแบ่งกลุ่ม 5-6 คน ช่วยกันพูดถึงประโยชน์ที่ได้จากกิจกรรมนี้
9. ให้สมาชิกเขียนข้อดีและข้อเสียของตนเอง
10. ปิดกลุ่ม

กิจกรรม “ ตราประจำตัว ”

จุดประสงค์เพื่อให้สมาชิกได้สำรวจตนเองในด้านต่าง ๆ และพร้อมที่จะเปิดเผยตัวเอง รู้จักและเข้าใจตนเองจะมีประโยชน์ ช่วยให้เราสามารถเรียนรู้การเข้าใจผู้อื่นและความแตกต่างระหว่างบุคคลได้

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

1. ผู้นำกลุ่มแนะนำตัวและให้สมาชิกทุกคนแนะนำตัว
2. แจกตราประจำตัวแก่สมาชิกทุกคน
3. ให้สมาชิกเขียนข้อความที่เกี่ยวข้องกับตนเองในช่องต่าง ๆ ตามหมายเลขที่ระบุไว้ในตราประจำตัว
4. ให้สมาชิกแต่ละคนออกมาบรรยายตราประจำตัวของตนให้เพื่อน ๆ ได้รับฟังทีละคน
5. ให้สมาชิกแบ่งกลุ่ม 5-6 คนพูดคุยถึงประโยชน์ของตราประจำตัว
6. ให้สมาชิกส่งตัวแทนของกลุ่มมานำเสนอจากการที่ได้พูดคุยกันในกลุ่ม
7. ผู้นำกลุ่มสรุปเพิ่มเติมเชื่อมโยงความคิดเห็นของสมาชิก
8. ให้สมาชิกช่วยกันยกตัวอย่างความสามารถที่แตกต่างระหว่างบุคคล

กิจกรรม “ ลูกโป่งคลายเครียด ”

จุดประสงค์เพื่อให้สมาชิกได้ระบายความรู้สึกคับข้องใจ ให้เกิดการเรียนรู้ปัญหาของตนเองและผู้อื่น ทำให้เข้าใจตนเองดีขึ้นและนำไปสู่การแก้ไขปัญหาก็ถูกต้อง มนุษย์ทุกคนย่อมจะมีความสมหวัง และผิดหวังเกิดขึ้นด้วยกันทั้งนั้น เมื่อใดที่มีความผิดหวังเกิดขึ้นจะทำให้รู้สึกไม่สบายใจ อึดอัด ทุกข์ใจ การระบายปัญหาเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยลดความทุกข์ใจนั้นลงได้

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

1. ผู้นำกลุ่มแนะนำตัวและให้สมาชิกแนะนำตัว
2. ผู้นำกลุ่มแจกลูกโป่งให้สมาชิกในกลุ่มทุกคน และให้เป่าลูกโป่งที่แจกให้แตก

3. แบ่งกลุ่มสมาชิกเป็น 5-6 คนพูดคุยกันว่าเพราะอะไรลูกโป่งจึงแตก
4. สุ่มถามสมาชิก 2-3 กลุ่ม ถึงความคิดเห็นที่ลูกโป่งแตก
5. สรุปข้อคิดเห็นที่ได้จากสมาชิก
6. ผู้นำกลุ่มสาธิตการเป่าลูกโป่งให้สมาชิกกลุ่มดูโดยเป่าให้ตึงเต็มที่ที่ลูกยางไว้สักครู่ แล้วแกะยางออกทีละน้อย ๆ ปลดปล่อยลมออกเล็กน้อย จนลูกโป่งแฟบ
7. ผู้นำกลุ่มสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรม
8. ให้สมาชิกจับคู่ 2 คนผลัดกันเล่าเรื่อง ความไม่สบายใจของตนเองที่ผ่านมาคนละ 5 นาทีจะเป็นเรื่องอะไรก็ได้รวมเวลาที่ใช้ 10 นาที พร้อมทั้งแจกกติกาให้สมาชิกทราบว่าปัญหาที่สมาชิกเล่าเก็บไว้เป็นความลับห้ามนำไปล้อเลียนหรือพูดคุยเล่ากันนอกกลุ่ม
9. ผู้นำกลุ่มถามความรู้สึกของสมาชิก ในขณะที่เป็นผู้เล่าปัญหาและขณะเป็นผู้ฟังเรื่องราวคนอื่นว่ารู้สึกอย่างไร

เปิดเวทีประชาคม หาอาสาสมัครร่วมวิจัย

เก็บรวบรวมข้อมูลปัญหาเด็ก

ร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูล หาปัญหา สาเหตุ แนวทางแก้ไขปัญหาด็ก

ศึกษาดูงาน ที่โรงเรียนมัธยมพุทธเกษตรวัดโนนเมือง
อ.ขามสะแกแสง จ.นครราชสีมา

ท่านพระครูศีลวรารักษ์
พระนักพัฒนา เล่าประสบการณ์ระบบการช่วยเหลือเด็ก

ร่วมกันสรุปหลังการศึกษาดูงาน

รูปแบบการจัดค่ายเยาวชน
การอบรมสร้างความตระหนักรู้ในเรื่องสิทธิเด็กให้กับผู้ปกครอง

กิจกรรมสืบค้นพ้องคนกล่าว

ฐานความรู้การทำงานร่วมกัน (Walk Rally เชื่อมสัมพันธ์)

เยาวชนประชุมร่วมกันเพื่อทำประโยชน์ให้กับชุมชน

อาสาสมัครคุ้มครองสิทธิเด็ก รุ่นที่ 2 และ 3

ผู้นำยุทธรุ่นที่ 1 และ 2 ของบ้านดอนยุง

พี่เลี้ยง และผู้ติดตามโครงการ ร่วมเวทีนำเสนอผลงานวิจัย

ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
แสดงความยินดี และยินดีช่วยเหลือสนับสนุนอย่างเต็มที่

มูลนิธิยุวพุทธพัฒนา อาจารย์โรงเรียนศรีปฐมพิทยาคาร
ร่วมแสดงข้อคิดเห็น เสนอแนะต่องานวิจัย

ผู้ติดตามโครงการ จาก สกว.ภาค และ สกว.ภาคอีสาน
ติดตามความก้าวหน้าโครงการ

